

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVĪZE** UN **LATVIJA**

2018. gada 26. maijs – 1. jūnijs

Nr. 19 (1533)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Saņemts lielākais ziedojums Vītolu fonda vēsturē Gunāra Šterna testamentārais novēlējums – pieci miljoni Austrālijas dolaru

Īpaša diena Vītolu fonda vēsturē paliks 2018. gada 17. maijs, kad tika saņemts Gunāra Šterna testamentārais ziedojums – visus dzīves laikā uzkrātos līdzekļus viņš ir novēlējis Latvijas jauniešu izglītošanai. Ziedotā summa – pieci miljoni Austrālijas dolaru, vairāk nekā trīs miljoni eiro. Šis ir pats lielākais ziedojums, ko Fonds jebkad saņēmis, un tas apliecina ne tikai kāda cilvēka neizmērojamo dāsnumu, bet arī atbalstu Vītolu fonda izvirzītajam mērķim – dāvēt Latvijai jaunus, izglītotus jauniešus, kuri spēs veidot veiksmīgu un panākumiem bagātu savas zemes nākotni.

Jau pirms vairākiem gadiem Šternu ģimene nodibināja Gunāra dzīvesbiedres Metas tēva, docenta Jāņa Fridrichsona piemiņas stipendiju, kuŗa tiek piešķirta Latvijas Universitātē studējošajiem jauniešiem. Šobrīd saņemtais testamentārais ziedojums arī apliecina ziedotāja uzticību Vītolu fonda darbam.

Gunārs Šterns piedzima Rīgā 1930. gada 17. janvārī, bet uzauga Ziemeļvidzemē. 1944. gadā, tūlīt pēc Litenes pamatskolas beigšanas, viņš kopā ar vecākiem Pauli un Olgu un jaunāko brāli Uldi uzsāka bēgļu ceļu Rietumu virzienā. Gunārs toreiz bija tikai

četrpadsmit gadus vecs. Kara beigās Šternu ģimene sagaidīja angļu okupācijas zonā Vācijā, un Gunārs vidusskolas izglītību ieguva Rūdolfa Blaumaņa latviešu ģimnazijā Oldenburgas bēgļu nometnē.

Četrdesmito gadu beigās Šternu ģimene devās uz Austrāliju. Viņi iebrauca Sidnejas ostā 1950. gada ziemā un pēc īsas uzturēšanās imigrantu nometnē Grēta nonāca galvaspilsētā Kanberā, kur jau dzīvoja un strādāja radi. Gunārs tobrīd, toreiz slaidis, divdesmitgadīgs jauneklis, sāka savu līgumdarbu, šķūrējot akmeņogles Kanberas spēkstacijā. Taču viņš

Gunārs Šterns

ļoti vēlējās turpināt izglītoties un iestāties Melburnas universitātes Kanberas kolledžā – tur lekcijas varēja apmeklēt vakaros pēc darba. Gunārs uzsāka tautsaimniecības studijas, un šī izvēle noteica viņa turpmāko karjēru. Studijas kolledžā ļāva atstāt smago darbu spēkstacijā un ieņemt ierēdņa – mācekļa vietu valsts statistikas departamentā.

Gunārs toreiz dzīvoja Kapitola kalna (*Capitol Hill*) imigrantu hostelī – vietā, kur vēlāk uzcēla Austrālijas grandiozo parlamenta ēku.

(Turpinājums 2. lpp.)

Liels notikums Latvijas kultūrā – Kannās filmu “Četri balti krekli” uzņem ar stāvovācijām

15. maijā Kanna starptautiskā festivāla programmā Kanna klasika / *Cannes Classics* Festivāla pils Bunjuela zālē notika režisora Rolanda Kalniņa filmas “Četri balti krekli” oficiālā skate, kas kļuvis arī par šīs filmas pasaules pirmizrādi. Seansā piedalījās arī filmas režisors Rolands Kalniņš

un operātors Miks Zvirbulis. Filmas skate daudziem kinozālē esošajiem kļuva par emocionālu pārdzīvojumu – aizkustinājuma asaras un aplausi bija apliecinājums filmas “Četri balti krekli” unikālībai un tās veidotāju talantam un vitālībai. Īpašu noskaņu radīja arī populārās gru-

Rolands Kalniņš un Miks Zvirbulis Kanna festivālā

pas *Carnival Youth* sagatavotais sveiciens filmas veidotājiem – baltos kreklos tērpušies grupas puiši Latvijas paviljonā Kanna kino tirgū izpildīja dziesmu par četriem baltiem krekliem un sirdsapziņām.

Filmās seanss visiem klātesošajiem kļuva par emocionālu un aizkustinošu pieredzi, tas noslēdzās ar sirsniņiem aplausiem, godinot 96 gadus veco režisoru Rolandu Kalniņu un filmas operātoru Miku Zvirbuli. Pirms filmas izrādīšanas festivāla programmas Kanna klasika / *Cannes Classics* vadītājs Žeralds Duhaso iepazīstināja publiku ar filmas veidotājiem un lūdza režisoru pastāstīt par filmas tapšanas ap-

stākļiem un sarežģīto ceļu pie skatītājiem. Kā zināms, filma pēc tās oficiālās nodošanas 1967. gadā netika publiski izrādīta, neformālas cenzūras aizlieguma dēļ tā tika nolikta plauktā.

Kanna festivāla programmas *Cannes Classics* veidotāji uzsvēra filmas pārsteidzošās kvalitātes. “Mēs neko tādu nebijām gaidījuši, “Četri balti krekli” mūs absolūti pārsteidza – gan ar savu kinovalodu, it īpaši izsmalcināto, eleganto operātoru darbu, gan arī ar savu sociālkritisko spēku,” stāstīja Žeralds Duhaso. “Četrus baltus krekļus” redzējušie īpaši uzsvēra laika garu – 20. gadsimta 60. gadu noskaņu, ko tik precīzi notvēruši filmas veidotāji.

Gan filmas režisors Rolands Kalniņš, gan operātors Miks Zvirbulis Kannās uzklaušēja daudz komplimentu. No Bunjuela zāles skataves Rolands Kalniņš pateicās visiem tiem, kuri palīdzēja notikt šķietami neiespējamajam.

“Par to, ka manu filmu varētu rādīt Kanna festivālā, es pat sapņot nevarēju,” sacīja Rolands Kalniņš. Pirms 51 gada uzņemtā filma Kanna festivāla pārstāvjus ir pārsteigusi arī ar atzīstamo restaurācijas kvalitāti (restaurācija veikta Latvijas studijā *Lokomotive*) – šāda kvalitāte arīdzan ir būtisks faktors, lai filma varētu tikt izrādīta Kanna klasikas programmā. “Tas patiešām ir īpašs pārdzīvojums – redzēt Uldi Pūcīti, Līgu Liepiņu, Paulu Butkeviču uz Kanna Festivāla pils ekrāna, būt klāt seansā ar filmas veidotājiem. Tas ir arī liels notikums Latvijas kultūrā – fakts, ka filma “Četri balti krekli” ir no jauna atklāta, pateicoties Kanna festivālam, ir ārkārtīgi nozīmīgs. Tas pierāda, ka Rolanda Kalniņa un viņa radošās komandas darbs atbilst gan sava laika avangardiskākajām tendencēm, gan ierakstās pasaules kino kontekstā. Tas ļauj cerēt, ka mēs esam pamanīti,” notikumu komentēja Nacionālā Kino centra vadītāja Dita Rietuma. Režisors Rolands Kalniņš sniedza arī intervijas medijiem un piedalījās fotosesijās.

Rolands Kalniņš
QUATRE CHEMISES BLANCHES
RESTAURATION LATVIA 1967

FOUR WHITE SHIRTS
Long métrage / Feature film
Couleur / Colour – 80 min
Réalisateur / Director: Rolands Kalniņš
Scénario et dialogues / Script: Gunārs Priēde
Photographie / Cinematography: Miks Zvirbulis
Musique / Music: Imants Kalniņš
Interprètes / Cast: Uldis Pūcītis, Dina Kople, Līga Liepiņa, Arnolds Līnītis, Pauts Butkevičs

Directed by Rolands Kalniņš

OFFICIAL SELECTION
CANNES CLASSICS
FESTIVAL DE CANNES

Presented by National Film Centre of Latvia
Pulviņš 15, 23, Rīga, Latvia, LP 1050, Latvia
www.nfc.lv, nfc@nfc.gov.lv

Restoration made by Locomotive Production Latvia
Brevinēnu 28, 23, Rīga, LP 1025, Latvia
www.locomotive.lv, info@locomotive.lv

“Četru baltu kreklu” reklāmas plakāts Kannās

9 1770934 67501 8 19

Latvijas vēstniecība sadarbībā ar AK Parlamenta komisiju organizē diskusiju par informācijas telpas aizsardzību

SANITA LAPKASE

15. maijā, atzīmējot Latvijas Simtgadi un svinot Pasaules preses brīvības dienu, Apvienotās Karalistes (AK) Parlamenta telpās Latvijas vēstniecība AK kopā ar AK Parlamenta Digitālo, kultūras, mediju un sporta komiteju organizēja ekspertu un politiķu diskusiju par demokrātijas institūtu stiprināšanu neierobežotas informācijas aprites laikmetā.

Pasākumu atklāja AK parlamenta Digitālās, kultūras, mediju un sporta (DKMS) komitejas vadītājs *Damian Collins*, uzsvērot starptautiskās sadarbības nozīmību, pretdarbojoties viltus ziņu un dezinformācijas radītajam apdraudējumam un skaidrojot nepieciešamību strādāt pie informācijas un komunikācijas tehnoloģiju uzņēmumu darbību regulējoša ietvara. *D. Collins* atzina, ka Latvija informatīvās ietekmēšanas problēmu ir apzinājusies un risinājusi jau gadiem ilgi, kamēr Lielbritānija ar to ir saskārusies tikai salīdzinoši neseno.

Latvijas vēstniece AK Baiba Braže vērsās pie pasākuma dalībniekiem, uzsvērot akadēmisko aprindu, NVO un individuālo ieguldījumu viltus ziņu un dezinformācijas ietekmes mazināšanā.

Vēstniece īpaši izcēla kvalitatīvās žurnālistikas un uzticamu avotu nozīmību.

Diskusiju vadīja AK Parlamenta Digitālās, kultūras, mediju un sporta komitejas padomnieks *Dr. Charles Kriel*, un tajā piedalījās atzīti britu un Latvijas eksperti.

Žurnāliste *Carole Cadwalladr* stāstīja, kā tika atklāts *Cambridge Analytica* skandāls, secinot, ka šis gadījums izgaismo informācijas un komunikācijas tehnoloģiju uzņēmumu nevēlēšanos darboties atbildīgi, institucionālā ietvara nespēju nodrošināt likuma varu.

Profesore *Helen Margetts* koncentrējās uz sociālo mediju platformu lomu demokrātisko procesu stiprināšanā, vienlaikus atzīstot, ka sociālo mediju ietekmē sociālā mobilizācija var notikt neparedzamos un negaidītos veidos un mērogā.

Baltijas mediju ekselences centra izpilddirektore Gunta Sloga atzina, ka Latvija saskaras ar iekšējiem un ārējiem mēģinājumiem ar propagandas, dezinformācijas un viltus ziņu palīdzību ietekmēt sabiedrības noskaņojumu un šajā kontekstā īpaši uzsvēra me-

diju pratības un žurnālistu sadarbības nozīmi.

Blogeris Jānis Polis skaidroja mehānismus, kā viltus ziņas un dezinformācija tiek izplatīta, pateicoties atsevišķu individuālo interesei izmantot sociālo mediju platformas peļņas gūšanai, kā arī pilda viedokli, ka arī individuāli aktīvistu var ļoti veiksmīgi izga-

mot un pretdarboties dezinformācijai un ierobežot viltus ziņu izplatīšanu.

NVO *Young Media Sharks* vadītāja Ilona Bičevska puda pārlicību, ka mediju pratībai ir jābūt neatņemamam jauniešu izglītības elementam un ka jauniešiem ir nepieciešams veidot savstarpēju kontaktu tīklus, kas

ļautu efektīvi pretdarboties dezinformācijai.

Žurnālists un analītiķis *Edward Lucas* atzina, ka Baltijas valstis par ārējiem mēģinājumiem ietekmēt sabiedrības viedokļus ir brīdinājušas jau sen un aicināja ieklausīties un ņemt vērā Latvijas un Baltijas valstu pieredzi un uzkrātās zināšanas.

Rundālē augs Stokholmas Latviešu skolas SIMTGADES OZOLS

IEVA REINE

Latvijas Simtgade iezīmējās īpaša Stokholmas Latviešu skolas; pieci topošie absolventi – Antons Kancāns, Zane Reine, Oskars Kļaviņš, Krista Mediņa un Arvins Soleimani – siltākajā maija vidus sestdienā Rundāles novada “Krašņiņu” māju parkā stādīja savu ozolu. Ik gadu Stokholmas Latviešu skola rīko ekskursiju, un šogad tajā piedalījās 8. klases skolēni, viņu vecāki, trīs māšas – Anna, Alise un Arta – kā arī skolotāja Ingrida Eveliete un skolas pārzine Ieva Reine. 2018. gada brauciens ar *Tallink* prāmi *Isabelle* aizsākās ar mazliet satrauktu, bet svinīgu noskaņojumu, kur konferenču telpā katrs absolvents rādīja savu sagatavoto prezentāciju par Latviju. Arvins sniedza plašu informāciju par Vidzemi, Oskars – par Zemgali. Antonam bija sagatavots vēsturisks pārskats par dzimsmusvētku tradīciju, Krista stāstīja par kosmētikas ražotāju *Dzintars*, bet Zane klātesošajos radīja nevilto tu interesi par latviešu mūzikas instrumentiem, t. sk. par iepriekšējā gadā pašas darināto Latgales kokli Pētera Jansona vadītajā kokļu nometnē Latvijā.

Ierodoties Rīgā, ceļš veda caur Vecrīgu, piestājot pie ievērojamām vēsturiskām ēkām, par kurām stāstījumu bija sagatavojusi Oskara mamma Renāte Kļaviņa, Kara mūzejā, Pēterbaznīcā un COSMOS Ilūziju mūzejā. Īsi paviesojoties Latvijas

Nacionālajā bibliotēkā un Latvijas Simtgades ekspozīcijā, grupa devās uz Zemgali, kur divu dienu laikā paspēja apskatīt ne tikai Bauskas un Mežotnes pilis, doties gan laivu izbraucienā pa Lielupi, gan ar velosipēdiem apmest loku ap Rundāles pili, pērties “melnajā” pirtī un veldzēties burbuljvannā.

Arvalstu latviešu bērnu mīlestība pret Latviju acīmredzami auga šī brauciena laikā. Jaunieši nepārprotami puda savu pieredzi Latvijas tautai un zemei, ilgojoties pēc nākamā brauciena, kas daudziem būs ceļš uz Dzies-

musvētkiem Latvijas Simtgades zīmē.

Par šo skaisto braucienu īpaši pateicamies Arnim un Renātei, “Krašņiņu” saimniekiem Jānim un Ligai, visai pārējai Kļaviņu saimei, kā arī Stokholmas Latviešu skolai, Zviedrijas Latviešu apvienībai un Zviedrijas valsts atbalsta sniedzējam MUCF.

Financējumu nodrošina Latviesu valodas aģentūra (LVA) no Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta programmas “Valsts valodas politika un pārvalde”. Financējumu administrē Eiropas Latviešu apvienība (ELA).

Saņemts lielākais ziedojums Vītolu fonda vēsturē

(Turpināts no 1. lpp.)

Nedēļas nogales parasti tika pavadītas Stromlo kalnā, pavisam tuvu valsts astronomijas observatorijai, kur tēvam bija dārznieka darbs, bet māte strādāja observatorijas direktora saimniecībā.

Pēc vairākiem gadiem Šternu ģimene pārcēlās uz Kanberu. Šternu māja atradās Jarralumlas (*Yarralumla*) priekšpilsētā, pavisam netālu no vietas, kur Gunārs arī pavadīja mūža nogali. Māte pie jaunās mājas ierīkoja skaistu, ražīgu dārzu un turēja pulciņu vistu, tēvs strādāja vecā parlamenta rožu dārzos, brālis ar izcilām sekēm sportā un mācībās apmeklēja Kanberas vidusskolu (*Canberra High*), bet Gunārs, strādājot birojā, turpināja studēt kolledžā.

1954. gadā Gunārs pārcēlās uz Melburnu, lai pabeigtu tautsaimniecības studijas Melburnas universitātē, ko beidza ar *B.Comm.* (*Bachelor of Commerce*) gradu 1956. gadā. Viņš turpināja strādāt, bet vienlaikus absolvēja arī Humanitāro Zinātņu (*Arts*) fakultāti ar BA (*Bachelor of Arts*) gradu, specializējoties matemātikā. Kā izvēles priekšmets toreiz bija jaunā datorzinātne, kas piesaistīja Gunāra interesi uz mūžu.

Mācoties Melburnas universitātē, Gunārs sastapa Metu, savu lielo mīlestību, un 1957. gada 13. aprīlī abus uz mūžu savienoja latviešu draudzes mācītājs Arnolds Grosbachs. Gunārs toreiz pēc studijām strādāja savā pirmajā darba vietā “*Gas and Fuel Corporation*”,

bet Meta universitātē veica ķīmijas asistentes darbu.

1962. gadā Gunārs pieteicās darbā Austrālijas Nacionālajā Universitātē (*Australian National University, ANU*), viņš strādāja administrācijā, tolaik gluži jaunajā datortechnikas jomā.

Tad ģimene pārcēlās uz Kanberu, un Gunārs kļuva par datoru programmētāju Aizsardzības ministrijā (*Department of Defence*), kur strādāja līdz aiziešanai pensijā. Arī pēc tam Gunārs neprata dīki vadīt laiku – viņš darbojās grāmatvedības jomā un strādāja starptautiskās nodokļu konsultantu firmas *He&R Block* Kanberas birojā, vairākus gadus bija brīvprātīgs valdības nodokļu konsultants (*Tax Help*) mazturīgiem pilsoņiem.

Gunārs arī aktīvi iesaistījās latviešu sabiedrības dzīvē. Vairākus gadus desmitus viņš bija Kanberas latviešu luterāņu draudzes kaseiris un Kanberas Latviešu biedrības (KLB) revidents. Latvijā Gunārs pirmo reizi ieradās jau septiņdesmito gadu beigās, pēc tam vēl vairākas reizes, pēdējoreiz – 2001. gadā.

Gunārs Šterns aizgāja Mūžībā 2016. gada 26. jūnijā, un viņa dzīvesbiedrei šobrīd ir nepieciešams ļoti, ļoti daudz spēka, jo Metas dzīvē Gunārs bija pats svarīgākais cilvēks – viņas “datora un kafijas guru”, viņas “mīlā sirds un ceļa gaisma”...

Vītolu fonds

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Mūzeju nakts 2018

Mūzeju nakts sarīkojumi norisinājās 204 vietās visā Latvijā: Rīgā – 77, kas ir par desmit vairāk nekā pērn, Vidzemē – 46, kas ir par septiņām vietām vairāk nekā pērn. Kurzemē – 32, Latgalē – 31, Zemgalē – 18 vietās. Šogad sarīkojumu pamattema bija šūpulis, akcentējot Latvijas valstiskuma dzimšanu, brīvību, dzimtas un novadus.

Ekskluzīva iespēja. Mūzeju nakts apmeklētāji varēja ielūkoties arī Rīgas pili, un tādu iespēju piedāvā tikai vienreiz gadā // Foto: Vladislavs Proškins, F64 Photo Agency

Mūzeju nakti piedalījās ne tikai mūzeji, bet arī vairāk nekā 40 citas vietas, kurās Latvijas kultūrvēsturisko vērtību izziņošanas aktivitātes rīkoja sabiedriskās dzīves veidotāji. Tradicionāli durvis vēra arī valsts pārvaldes iestādes, Saeima, kurā bija aplūkojama Latvijas valsts dibinātājiem veltīta ekspozīcija, kā arī Latvijas valsts prezidenta rezidence. Cilvēku interese šajos gados ir nostabilizējusies, sasniedzot vidēji 250 000 apmeklējumu, savukārt pērn kopumā Latvijas mūzejos reģistrēti 3 692 678 apmeklētāji, kas ir par aptuveni miljonu vairāk nekā 2013. gadā. Piedāvājot daudzveidīgas norises, četrpadsmitajā Mūzeju naktī 204 ar kultūrvēsturisko mantojumu saistītās apskates vietas visos Latvijas reģionos vēra durvis bezmaksas apmeklējumiem. Līdz ar 122 akreditētajiem mūzejiem Mūzeju naktī 19. maijā iesaistījās arī 82 citas kultūras un valsts pārvaldes institūcijas.

Ārlietu ministrija apsveic sociālās kustības "Latvija strādā" iniciatīvu

15. maijā Ārlietu ministrijas parlamentārā sekretāre Zanda Kalniņa-Lukaševica piedalījās sociālās kustības "Latvija strādā" atklāšanas sarīkojumā. "Latvija strādā" mērķis ir atgriezt Latvijā vismaz 1000 valstspiederīgos, kas šobrīd strādā vai mācās ārvalstīs. Sociālā kustība ir uzņēmuma Tele2 iniciatīva, kas aicina darba devējus piesaistīt darbiniekus no emigrējušo valstspiederīgo vidus.

Z. Kalniņa-Lukaševica apsveica uzņēmējus ar iniciatīvas uzsākšanu. Parlamentārā sekretāre atzina: "Lai gan darbavieta un alga ir ļoti svarīgi faktori, taču ar tiem vien nepietiek, jo tikpat svarīgs kā labs darbs, konkurētspējīgs atalgojums un darba attiecības ir arī praktiskie jautājumi –

iespēja atrast piemērotu mājokli un bērnudārzu, kā arī skolu pieejamība un atbalsts bērniem veiksmīgāk iekļauties Latvijas izglītības sistēmā. Tāpat būtisks aspekts ir iespējas šo darbinieku dzīvesbiedriem – strādāt, saņemt konkurētspējīgu atalgojumu, uzlabot latviešu valodas prasmes un integrēties Latvijas sabiedrībā." Parlamentārā sekretāre informēja klātesošos, ka notiek Diasporas likuma projekta izstrāde, lai nodrošinātu Latvijas valsts un diasporas attiecību ilgtspēju. Likuma projekts ir tapis ciešā kopdarbā ar diasporas organizācijām un pārstāvjiem, lai būtu atbilstošs reālajām vajadzībām un praktisks. Jau tuvākajā laikā likumprojektu paredzēts izskatīt Saeimas Ārlietu komisijā un virzīt pieņemšanai turpmāko četru līdz piecu mēnešu laikā. "Remigrācijas jomā likuma projekts paredz valsts un pašvaldības atbalstu, lai atvieglotu diasporas atgriešanos uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Lai atvieglotu sagatavošanās pasākumus, kas saistīti ar atgriešanos Latvijā, diasporas pārstāvjiem būs tiesības papildu dzīvesvietas adresei ārvalstīs norādīt vienu adresi Latvijā. Tas ļaus laikus pieteikt bērnus bērnudārzos un skolās pirms faktiskās atgriešanās Latvijā. Šo kā vienu no ļoti būtiskiem jautājumiem ir minējuši daudzi diasporas pārstāvji. Tāpat tas dos iespēju risināt citus administratīvos jautājumus, bet izslēgs tās sasaisti ar tā brīža nodokļu rezidences vietu," teica parlamentārā sekretāre.

Z. Kalniņa-Lukaševica informēja, ka **Diasporas likuma** projekts paredz arī pastāvīgu un sistēmisku atbalstu diasporas bērnu integrācijai Latvijas izglītības sistēmā, kā arī diasporas jauniešu piesaisti studijām Latvijas augstākās izglītības iestādēs uz laiku vai pastāvīgi. Savukārt, lai sniegtu atbalstu sekmīgai integrācijai Latvijas sabiedrībā un darba tirgū, tiek paredzēts atbalsts diasporas pārstāvju ģimenes locekļiem, kuŗi nav Latvijas izcelsmes: latviešu valodas apguvei un iesaistei nodarbinātības veicināšanas pasākumos, kā arī ārvalstīs iegūtas izglītības un kvalifikācijas vienkāršotāki dokumentu atzīšanas kārtībai, tostarp reglamentētajām profesijām. Likumā paredzēts noteikt, ka pašvaldības ir tiesīgas sniegt arī cita veida sociālo vai materiālo atbalstu vai paredzēt papildu garantijas vai nosacījumus tiem, kas vēlas atgriezties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Paredzēta arī iespēja sniegt palīdzību mājokļa jautājumu risināšanā, skaidroja parlamentārā sekretāre. "Situācijā, kad uzņēmumiem Latvijā arvien vairāk trūkst darbinieku un vidējā alga sasniedz 1000 eiro līmeni, ir apsveicami, ka uzņēmēji nāk klajā ar konkrētu un praktisku iniciatīvu, lai radītu priekšnoteikumus mūsu tautiešu atgriešanai Latvijā," sacīja Z. Kalniņa-Lukaševica.

Baltijas valstu Simtgadi plaši atzīmē Hāgā

Latvijas, Lietuvas un Igaunijas valstu vēstniecības Nīderlandē organizēja pieņemšanu par godu

Latvija 100

Baltijas valstu neatkarību atjaunošanu Simtgadei Hāgas vēsturiskajā ēkā vecpilsētā – literātu klubā *Societeit de Witte*. Klātesošos uzrunāja Latvijas vēstniece Ilze Rūse, Igaunijas vēstniece Kailija Terrasa un Lietuvas vēstnieks Vidmantas Purlis, kā arī Seima Ārlietu komisijas priekšsēdis, Baltijas Asamblejas prezidējošais valsts pārstāvis Juozs Bernatonis. Savā svinīgajā uzrunā Latvijas vēstniece Ilze Rūse sveica klātesošos Baltijas valstu Simtgades svētkos, norādot, ka nozīmīga loma Baltijas valstu brīvībā un attīstībā ir tieši valstu vienotībai un sadarbībai, ko pierāda Baltijas valstu ilglaicīgā draudzība, īpaši kā vienotības piemēru minot 1989. gadā rīkoto *Baltijas ceļa* akciju. Vēstniece atzīmēja, ka valstiskuma pamatā ir vērtības – brīvība, liberālā demokrātija un starptautisko tiesību principu ievērošana –, kas ir arī vienojošie elementi sadarbībā ar Eiropas Savienību, NATO un citiem partneriem. Vēstniece arī īpašu gandarījumu atzīmēja Latvijas un Nīderlandes divpusējo attiecību dinamiku un akcentēja pēc pāris nedēļām gaidāmo Nīderlandes karaļpāra vizīti Baltijas valstīs, akcentējot tās simbolisko nozīmi Simtgades gadā. Sarīkojuma viesiem bija iespēja apskatīt Baltijas valstīs uzņemtas fotografijas un degustēt valstīm zīmīgus pārtikas izstrādājumus, tādējādi iepazīstoties ar Baltijas valstu dabu, vēsturi un kultūru. Par sarīkojuma mūzikālo noformējumu parūpējās dziedātāji no trīs Baltijas valstīm, viesus priecējot ar valstīm raksturīgu melodiju izpildījumu *a cappella* dziedājumā. Vienlaikus vēstniecību organizēto sarīkojumu Hāgā apmeklēja arī Igaunijas, Latvijas un Lietuvas parlamentu Ārlietu komisiju priekšsēži Marko Mihkelsons, Ojārs Ēriks Kalniņš un Juozs Bernatonis, kas šajā laikā uzturas vizītē Hāgā. Baltijas valstu pieņemšanas ietvaros Latvijas nacionālā aviokompānija *airBaltic* un Igaunijas aviokompānija *Nordika* sniedza klātesošajiem iespēju piedalīties aviobiļešu izlozē uz Baltijas valstu galvaspilsētām. *AirBaltic* nodrošināja aviobiļetes virzienā Amsterdamā – Rīga – Amsterdamā un Amsterdamā – Viļņa – Amsterdamā, savukārt *Nordika* – Amsterdamā – Tallina – Amsterdamā.

Opermūzikas festivāls "Operas Eiropas Savienība" Kaļiņingradā

Starptautiskā opermūzikas festivāla "Operas Eiropas Savienība" ietvaros notika divi koncerti – 16. maijā Kaļiņingradā un 17. maijā Olštīnā, Polijā, ar latviešu operdziedātājas Ilonas Bageles piedalīšanos. Līdz ar latviešu mākslinieci koncertos piedalījās Polijas, Vācijas un Krievijas operdziedātāji un Kaļiņingradas filharmonijas simfoniskais orķestris.

(Turpinājums 4. lpp.)

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

VĀCIJA. 16. maijā Latvijas vēstniece Vācijā Inga Skujiņa ar uzrunu atklāja zinātnisku konferenci nozīmīgajā Hercoga Augusta bibliotēkā *Wolfenbüttel*, kuŗa veltīta Baltijas un Vācijas 800 gadu ilgstošās mijiedarbības pētniecībai kultūras un valodas jomās. Konferenci rīkoja Frankfurtes Gētes universitātes un Berlīnes Humboltu universitātes valodu institūti.

KANADA. 3. maijā Otavas Latviešu skolas bērni saņēma liecības un notika pēdējās nodarbības. Īpašajā sarīkojumā Otavas Latviešu namā bija uzaicināts piedalīties arī Latvijas vēstnieks Kārlis Eichenbaums ar dzīvesbiedri Ināru. Skolas mācību garu uztur Ingrida Mazute, kam izsakām lielu paldies gan par entuziasmu, gan neatlaidību, labo sadarbību ar mums, esam gatavi arī turpmāk atbalstīt skoliņas centienus. Skoliņai tika uzdāvināti daži mācību palīgizdevumi paraugi, galda spēle *Across the Iron Curtain*, kas gan izklaidē, gan arī politiski izglīto. Šo spēli jau no Latvijas vēstnieka Eichenbauma ir saņēmuši latviešu bērni Hamiltonā, Toronto, Edmontonā un tagad arī Otavā. Spēle tiks uzdāvināta arī Kvebekas Tērvetes bērnu nometnei, kas kopā sanāks jūlijā. Prieks par latviskā gara un valodas uzturēšanu tik tālu no Latvijas. Latvijas vēstniecība turpinās atbalstīt šī celā mērķa centienus.

KRIEVIJA. Sākot no šī gada 16. maija, Sanktpēterburgā norit dažādi Latvijas Simtgadei veltīti sarīkojumi. Jelagina salā, Stikla mākslas muzejā, M. Kirova vārdā nosauktajā Centrālā atpūtas un kultūras parkā, 15. maijā tika atklāta mākslinieces Andas Munkevičas mūsdienīgu stikla skulptūru izstāde "Nospiedumi". 16. maijā tiks atklāts Baltijas valstu kinofestivāls, kuŗā tiek izrādītas filmas no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Latviju ar savām filmām pārstāv režisore Ināra Kolmane, dodot iespēju skatītājiem novērtēt pavisam nesen iznākūšo dokumentālo filmu "Dubultā dzīve. Sekss un PSRS", un režisore Madara Dišlere ar spēlfilmu "Paradīze 89". Abas filmas ir iznākušas 2018. gadā un piedzīvo pirmizrādes Krievijā. Līdz ar to Sanktpēterburgas iedzīvotājiem ir vienreizēja iespēja redzēt pirmajiem Latvijas režisoru veikumu.

17. maijā Sanktpēterburgā par godu Latvijas Simtgadei notika konference "Krievijā dzīvojošo latviešu ieguldījums Latvijas Republikas neatkarības pasludināšanā". Konferences programmā bija daudzveidīgas lekcijas par temām, kas saistītas ar latviešu iecelšanu un darbošanos Krievijā, t. sk. par studentu un biedrību darbību, inteliģences lomu un Latvijas valsts neatkarības dibināšanu, kā arī par latviešu mākslinieku darbību Krievijā. Konferencē ar lasījumiem uzstājās eksperti gan no Latvijas, gan no Krievijas – Dr. *hist.* Toms Ķikuts, Dr. *iur.* Elīna Grigore-Bāra, Dr. *hist.* Svetlana Rižakova, mākslas zinātniece Tatjana Zeļukina, Smoļenskas latviešu biedrības vadītāja Tatjana Černova un Sanktpēterburgas latviešu biedrības pārstāve Ērika Družiņa. To atklāja Latviešu kongresa Krievijā priekšsēde Lauma Vlasova, piedaloties Latvijas vēstniekam Krievijā Mārim Riekstiņam un ģenerālkonsulei Sanktpēterburgā Irinai Mangulei. Konferencē piedalījās gandrīz visu latviešu biedrību pārstāvji no visas Krievijas. Konferenci rīkoja Latvijas vēstniecība Krievijā, Latvijas Ģenerālkonsulāts Sanktpēterburgā, Pasauls Brīvo latviešu apvienība un Sanktpēterburgas latviešu biedrība, un tā ir iekļauta Ārlietu ministrijas Latvijas Simtgades svinību programmā.

17. maijā visi tika laipni aicināti uz tautas deju ansambļa "Druva" koncertu Jelagina salā, Centrālā atpūtas un kultūras parka Estrādes teātrī. Koncertā bija unikāla iespēja novērtēt XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku lieluzveduma „Māras zeme” repertuāru.

18. maijā Latvijas ģenerālkonsulātā Sanktpēterburgā latviešu diasporas organizācijas no visas Krievijas rīkoja apaļā galda diskusiju, lai atskatītos uz biedrību paveikto un izvirzītu mērķus tālākai darbībai. Apaļā galda diskusijā paredzēts pārrunāt, kas nepieciešams, lai latviešiem Krievijā nezustu saikne ar Latviju un etniskās piederības sajūta tiktu nodota no paaudzes paaudzē. Latvijas dienu svinīgākais sarīkojums bija 18. maijā, kad par godu Latvijas Simtgades svinībām, veidojot Latvijas karoga ceļu, Latvijas ģenerālkonsulāta Sanktpēterburgā pagalmā tika pacelts Latvijas karogs. Karoga ceļš ir latviešu jaunatnes nometnes "2 x 2" veidota iecere, kuŗas laikā tas kopā ar vēstījumu grāmatu nonāk pie Latvijas cilvēkiem visā pasaulē un ikviens bija aicināts grāmatā ierakstīt vēlējumu Latvijai Simtgadē. Svinīgajā karoga pacelšanā uzstājās latviešu kontrtenors Sergejs Jēgers un tautas deju ansamblis „Druva”, vadītāja Diāna Einmane.

ASV. 2018. gada 21. maijā Ņujorkā tika parakstīts kopīgs komūnikē, ar kuŗu nodibinātas Latvijas Republikas un Nauru Republikas diplomātiskās attiecības. Komūnikē Latvijas vārdā parakstīja ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks, pastāvīgais pārstāvis ANO Ņujorkā Jānis Mažeiks, Nauru vārdā – vēstniece, pastāvīgā pārstāve ANO Marlēne Mozesa (*Marlene Moses*).

UZBEKISTĀNA. 18. maijā Taškentā norisinājās Eiropas Savienības (ES) Robežu pārvaldības programmas Centrālāzijā (*BOMCA*) nacionālās uzraudzības grupas sanāksme. Latvijas Valsts robežsardzes ekspertu – *BOMCA* projekta 9. posma koordinātoru vietnieka, pulkveža Vladimira Zaguzova, *BOMCA* 9. posma reģionālā vadītāja, Latvijas Iekšlietu ministrijas atašeja Kazachstānā un Kirgizstānā pulkvežleitnanta Raita Tilika un projekta *BOMCA* 2. komponentes vadītāja, pulkvežleitnanta Māra Domiņa vadībā ar Uzbekistānas partneriem un ES dalībvalstu vēstniekiem un diplomātiem tika pārrunātas partnervalstī īstenotās aktivitātes un to rezultāti, kā arī iezīmētas turpmākās darbības prioritātes un intereses.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Tieši Ilonas Bageles mūzikālais priekšnesums, izpildot Lūzmas āriju no Zigmara Liepiņa operas "Turaidas roze", kā arī citus skaņdarbus, izpelnījās vislielāko skatītāju atzinību Kaļiņingradā un it īpaši Olštīnā un opermūzikas cienītāju un kultūras ekspertu visaugstāko novērtējumu. Festivāls notika jau sestoreizi, un katru gadu tas noris Kaļiņingradā un kādā no reģionam tuvākajām Polijas pilsētām. Ilonas Bageles dalība festivālā bija iespējama, pateicoties Latvijas Simtgades kultūras programmai.

Koncerts par godu Baltijas valstu Simtgadei Ankarā

12. maijā Bilkentas simfoniskā orķestra zālē notika galvenais Baltijas valstu kopīgi organizētais Simtgades svinēšanas sarīkojums Turcijā – koncerts par godu Baltijas valstu Simtgadei ar nosaukumu *Baltic 100*.

Koncertu ar solistiem no Baltijas valstīm – pianisti Laumu Skridi (Latvija), diriģenti Anu Tali (Igaunija), pianistu Gabrielius Alekna (Lietuva) un akordeonistu Martynas Levickis (Lietuva) – organizēja Baltijas valstu vēstniecības sadarbībā ar Bilkentas simfonisko orķestri. Koncertā tika atskaņoti vairāki Baltijas komponistu skaņdarbi, tai skaitā populārā Latvijas pianiste atskaņoja Volfganga Dārziņa otro klavierkoncertu, ko Turcijas klausītāji dzirdēja pirmoreiz. Koncertu rīkoja Baltijas valstu vēstniecības Turcijā sadarbībā ar Bilkentas simfonisko orķestri, un tas ir viens no Latvijas valsts Simtgades Latvijas Ārlietu ministrijas koordinētās Publiskās diplomātijas programmas notikumiem. Bilkentas simfoniskais orķestris ir lielākais un populārākais privātais orķestris valstī. Orķestra zālē ir 700 sēdvietu, un tā koncerti ir plaši apmeklēti.

Eiropas dienu Burgosā svin ar Latvijai veltītu programmu

Šogad Eiropas dienas svinības Kastīlijas un Leonas reģiona pilsētā Burgosā notika ar vairākiem Latvijai veltītiem kultūras sarīkojumiem. Eiropas dienas svinību galvenā rīkotāja ir Burgosas organizācija "Eiropas māja", kas šogad svinēja savu 30. gadadienu. Sarīkojumu ietvaros īpaša uzmanība tika pievērsta Latvijas Simtgadei, Latvijā nozīmīgām personībām un kultūrai. Sadarbība ar Burgosas "Eiropas māju" Latvijas vēstniecībai aizsākās 2014. gadā, kad Burgosā notika izstāde "Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta".

Pirmais no Eiropas dienai veltītajiem sarīkojumiem bija klaviermūzikas vakars 10. maijā *Fundación Caja Círculo* koncertzālē. Koncerts tika veltīts romantisma perioda komponistu skaņdarbiem Burgosas konservātorijas

absolventes Eloizas Guzmanas izpildījumā. Koncerta laikā tika atskaņoti latviešu komponistu darbi – Emīla Dārziņa "Melancholiskais valsis", Jāņa Mediņa "Daina nr. 6" un "Daina nr. 14", kā arī Kloda Debišī, Frederika Šopēna un Ferenca Lista kompozīcijas. Uzrunā pirms koncerta vēstniece Argita Daudze pievērsa uzmanību Latvijas Simtgadei, latviešu tautas piederībai Eiropas kultūrvēsturiskajai telpai, Latvijas un Spānijas attiecību atsevišķiem aspektiem. *Fundación Caja Círculo* zālē notika dokumentālās filmas "Trejādas saules" seanss. Filmas režisors ir Spānijā dzīvojošais latviešu režisors Jānis Ozoliņš-Ozols. Filma stāsta par Latvijas bijušo prezidentu Vairu Viķi-Freibergu, kuŗas dzīves un darba gājums atspoguļo latviešu tautas vēsturi 20. gadsimta otrajā pusē un 21. gadsimta sākumā. Filma izraisīja lielu skatītāju interesi, ņemot vērā to, ka liela daļa no Burgosas "Eiropas mājas" biedriem bija viesojušies Latvijā.

Kanadā stāda kokus Latvijas valstiskuma Simtgadei

19. maijā pēc Latvijas vēstniecības Kanadā rosinājuma un lieliskās sadarbības ar latviešu kopienu Kvebekas Tērvetē pie Sarknās upes Kanadā tika iestādīts pirmais Latvijas Republikas valstiskuma godināšanas ozols. Latvijas vēstnieks Kārlis Eichenbaums Kvebekas Tērvetē, kas ir leģendāra kopā pulcēšanās vieta pamatā Montrealas, Otavas un arī Toronto latviešiem, pēc ikgadējās sezonas sākuma talkas kopā ar tautiešiem iestādīja pirmo ozolu – Latvijas spēka un garīguma simbolu, kā veltījumu Latvijas Republikas Simtgadei.

5. jūlijā Kanadas federālajā galvaspilsētā Otavā pie pilsētas vēsturiskajā centrā esošā Stratkona parkā (*Strathcona park*) pie Rido upes iestādītā sarkanā ozola, Latvijas vēstnieks Kārlis Eichenbaums un pilsētas mērs Džims Vatsons (*His Worship Jim Watson*) atklās piemiņas plāksni *Latvia 100. Centenary Oak of Latvia. Planted on the centennial of the Republic of Latvia for the enduring memory and in honour of those who stood firmly for independence and freedom. 2018.* 2018. gada laikā Kanadā vēl tiks iestādīti Latvijas Republikas Simtgadei veltīti koki arī citās vietās, kur ir bijuši un ir latvieši.

"Rādi ko māki" 2018 Bonnā

12. maijā, māmiņdienas noskaņās, ģimeniskā, siltā, mīlestības pilnā gaisotnē *Klavierhaus* koncertzālē norisinājās Latviešu kultūras biedrības *Saime* rīkotais trešais radošo latviešu bērnu un jauniešu konkurss "Rādi ko māki".

Gandrīz 50 bērni un jaunieši bija sabraukuši no dažādām Vācijas pilsētām, lai ikvienu priecētu ar jauku priekšnesumu. Bērnu vokālais ansamblis "Štutgartes Dzintariņi" izpildīja dziesmu "Zēlastība tā kā lietus līst", Damiens Samaha pārliecinoši savas klavierprasmes parādīja, nospēlējot divus skaņdarbus: Geraldā Martīnā "Baigie Nr.1" un *William Gilock* "Indiešu deja". Pēteris Priede nobungoja kārtīgu Rokenrolu, bet brālis ar māsu – Karolīna un Lennards Haufes – pārsteidza ar klavier spēli, katrs izpildot divus skaņdarbus. Viņi klaviermākslu apgūst tikai gadu, bet priekšnesumi bija sagatavoti un pārdomāti. Frankfurtas latviešu skola "Ziļuks" visus priecēja ar aizraujošiem un vēl neredzētiem eksperimentiem. Tika iesaistīta publika, lai pārliecinātos par fizikas neiedomājamiem likumiem. Viņi radīja mākslīgo sniegu, acu priekšā izgatavoja krāsainas lavas lampas un pat uzbūra īstu vulkāna izvirdumu. Toms Grasis droši atrādīja savas iemaņas trompetes spēlē, bet viņa brālis Gatis Grasis bija sagatavojis nopietnu un sarežģītu ģitāras skaņdarbu.

Baltkrievijas studenti un vēsturnieki piedalās diskusijā par Latvijas vēsturi

Ar mērķi valsts Simtgadē turpināt informēt Baltkrievijas sabiedrību par Latvijas vēsturi, 17. maijā Minskā un 18. maijā Mogiļevā notika Dr. *hist.* Ilgvara Butuļa un Dr. *hist.* Antonija Zundas diskusija par abu vēsturnieku sarakstīto Latvijas vēstures pētījumu, kuŗš izdots baltkrievu valodā.

17. maijā notika tikšanās ar Baltkrievijas Valsts universitātes Starptautisko attiecību fakultātes studentiem un mācībspēkiem. Tikšanos atklāja Latvijas vēstnieks Baltkrievijā Dr. Mārtiņš Virsis un Baltkrievijas Valsts universitātes Starptautisko attiecību fakultātes dekāns Viktors Šadurkis. Gatavojoties ekspertu diskusijai, fakultātes studenti bija iepazinušies ar izdevumu par Latvijas vēsturi un sagatavojuši jautājumus. Studentus tuvāk interesēja gan temas par valsts izveidi, latviešu tautas veidošanos un latviešu valodu, gan Kārļa Ulmaņa personība un "Pilsonības likuma" nosacījumi. Pirms diskusijas Baltkrievijas Valsts universitātes telpās tika atklāta Latvijas Nacionālā vēstures muzeja izstāde "Latvija: Tauta. Zeme. Valsts", kuŗā koncentrēti atspoguļota informācija par latviešu tautas etnisko vēsturi, tradīcijām, valodu un apģērbu.

Diskusija par Latvijas vēsturi turpinājās arī Latvijas vēstniecības Baltkrievijā telpās, kur Dr. *hist.* Ilgvars Butulis un Dr. *hist.* Antonijs Zunda tikās ar Baltkrievijas Zinātņu akadēmijas Vēstures institūta pētniekiem, Franciska Skorinas Baltkrievu valodas biedrības pārstāvjiem, sadarbības partneriem no Vitebskas, kā arī latviešu diasporas pārstāvjiem.

18. maijā ekspertu diskusija par Latvijas vēsturi ar nosaukumu "Ceļš uz neatkarību" notika A. Kuļešova vārdā nosauktajā Mogiļevas Valsts universitātē. Diskusiju atklāja Dr. Mārtiņš Virsis un Mogiļevas Valsts universitātes rektors Denis Duks. Sarīkojuma gaitā Dr. *hist.* Ilgvars Butulis un Mogiļevas Valsts universitātes pirmais prorektors Dimitrijs Lavrinovičs nolasīja referātus, pēc kuŗiem sekoja studentu un mācībspēku jautājumi par Latvijas vēstures zīmīgākajiem notikumiem.

Ekspertu diskusijas par Latvijas vēsturi ir turpinājums Latvijas vēstniecības Baltkrievijā pagājušajā gadā iesāktajam Simtgades projektam, kad Latvijas ārlietu ministra Edgara Rinkēviča vīzītes ietvaros Baltkrievijā 2017. gada 19. jūlijā notika Latvijas vēstures izdevuma baltkrievu valodā prezentācija, kuŗā piedalījās Baltkrievijas ārlietu ministrs Vladimirs Makejs, diplomātiskais korpuss, Baltkrievijas amatpersonas un kultūras darbinieki.

Toronto izstādē sumina Latviju jubilejā

Latvija 100

No 1. līdz 27. maijam Latviešu centrā Toronto skatāma fotogrāfiju izstāde "**Jubileja: Latvijas fotografi neziņas laikmetā**". Šī projekta iniciātorē ir Toronto latvietē Zīle Liepiņa, kuŗas dokumentālās fotogrāfijas jau esam skatījuši iepriekš vairākās izstādēs. Izstāde ir ieskats modernās dokumentālās fotogrāfijas darbos, ko radījuši mākslinieki Arnis Balčus, Evita Goze, Katrīna Kepule, Zīle Liepiņa un Ilze Vanaga. Darbu temas ir tautas un personiskā identitāte un vēsture, militarisma ietekme uz ainavu un ideoloģiju un ikdienas dzīves mirkli Latvijā. Šo projektu īsteno Zīle Liepiņa, un to atbalsta Ontario Mākslas padome, fotogrāfijas festivāls *Contact*, Latviešu Nacionālā apvienība Kanadā un Kanadas Latviešu kultūras centrs.

Latviešu mākslinieces Andas Munkeviņas izstāde "Nospiedumi"

Latvijas Republikas Ģenerālkonsulāts Sanktpēterburgā aicina apmeklēt latviešu mākslinieces Andas Munkeviņas mūsdienīgu stikla skulptūru izstādi "Nospiedumi". Stikla māksla ir kā ledus... tik trausla un tai pašā laikā spēcīga un majestātiska! Latvijas mākslinieces Andas Munkeviņas darbi ir izaicinoši, monumentāli vērienīgi, kas aplieci-

na nevainojamu tehnikas un tehnoloģiju pārziņāšu. Tai pašā laikā tie pārsteidz ar smalku emocionālu piepildījumu.

Mākslas darbu dizaina formas un satura sintēze mākslinieces darbos atklāj viņas pasaules uztveri un ļauj ielūkoties tās vizualizācijā. Plastiskās stikla skulptūras, kuŗas variējas ar konstruktīviem darbiem, atklāj neierobežotās iespējas stikla mākslas dizainā ne tikai Latvijā, bet arī pasaulē. Anda nebaidās eksperimentēt, izvirzīt sev augstus mērķus un rast tiem risinājumus. Daudzās starptautiskās izstādēs un konkursos mākslinieces darbi ir pamānīti un novērtēti. Tie ir atstā-

juši neizdzēšamu nospiedumu, atklājot Latvijas valsts identitāti, kas atspoguļojas Latvijas tautas mākslā, kultūrā. Vijoties cauri gadu tūkstošiem, atstājot piederības sajūtu savai nācijai un likteņiem.

Andas mākslas valoda ir radoša, skaidra un saprotama kā apmeklētājam, tā arī profesionālam vērtētājam. Tā liek domāt līdzī un atstāj iespēju nolasīt mākslinieces atstāto vēstījumu. Anda rada ne tikai tehnoloģiski sarežģītus uzdevumus, bet arī monumentālus darbus. Pie tiem pieskaitāmi stikla skulptūra "Ainava. Auss. (*Landschaft. Uxo*)" Nīkolskas pilsētā, Krievijā, stikla skulptūra-piemineklis Zolitūdē, kas veltīts 2013. gadā bojāgājušo piemiņai Rīgā, Latvijā, vitražas lielformāta kausējumi Doma baznīcas Marijas kapelas logos, kas veltītas barikāžu piemiņai. Māksliniecei ir bijušas vairākas nozīmīgas personālizstādes Latvijā, kā arī pasaulē. Viņas darbi atrodas muzejos Japānā, Krievijā, ASV, Vācijā, Beļģijā, Ķīnā, Ukrainā, Ungārijā, Igaunijā, Latvijā. Izstādē "Nospiedumi" eksponēti 40 stikla darbu oriģināli, kas arī vairākas mākslas darbu lielformāta drukas kolāžas.

Izstāde "Keramika vieno. Saules ceļš" Atēnās

Starptautiskajā Mūzeju naktī 18. maijā Atēnās tika atklāta Latvijas vēstniecības un Ungārijas vēstniecības Grieķijā kopīga izstāde "Keramika vieno". Eiropas kultūras mantojuma gadā abu valstu keramiķi – latvietē Kristīne Nuķe-Panteļejeva un ungārs Janos Lipovics – ir apvienojuši izdomu un radošo spēkus, lai Grieķijas mūsdienu keramikas muzejā demonstrētu Eiropas kultūras telpas daudzveidību un vienotību. Izstāde harmoniski iekļaujas Starptautiskās mūzeju nakts kontekstā, kuŗas tema šogad ir "Mūzeji un saites. Jaunas metodes un jauna publika".

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Rīgas krievu avīzes *Segodnja* portālā *Vesti* kāds Aleksandrs Homenko uztraucas par to, ka NATO dara visu, lai spiestu Krieviju dot “drausmīgu triecienu” Latvijai, kuŗa, tāpat kā abas pārējas Baltijas valstis, stāvot “uz bezdibeņa malas”.

Šis autors apraksta, kā Baltijas valstu ārlietu ministri vērsušies pie visai kareivīgā Džona Boltona – ASV prezidenta padomnieka nacionāās drošības jautājumos – ar lūgumu/prasību visnotaļ palielināt NATO dalībvalstu militāro klātieni Baltijā. Homen-

ko tūdaļ māj, var teikt, ar sētas mietu: “Krievija paredzēja ārvalstu militārās klātienas straujo kāpinājumu pie savām robežām un nekad (!) neļaus NATO aliansei grozīt pastāvošo spēku samēru Baltijas reģionā.”

Un Homenko liek saprast, ka galu galā “Igaunijas, Latvijas un Lietuvas iedzīvotājiem nāksies ciest un ka šīs trīs valstis varot sev līdzīgi uz bezdibeņi vest arī pagaidām (!) plaukstošo Eiropu”. Homenko turpina draudēt: “Krievija, kuŗai kuŗa perspektīva sa-

gādā rūpes, atgādina uzvilktu atspēri (..) un varētu reaģēt uz spiedienu no ārpuses. Un tā kā Krievijas konvencionālais militārais potenciāls ir manāmi vājāks nekā ASV/NATO potenciāls, pieaug kodoleskalācijas varbūtība Krievijas un ASV/NATO konflikta gadījumā.”

Var saprast, ka Rīgas *Vesti* autors atspoguļo Kremļa nervozitāti sakarā ar Boltona (un tātad arī prezidenta Trampa) gatavību militāri stiprināt Baltijas aizsardzības spēju.

Vesti biedē Latviju ar “drausmīgu triecienu” no Austrumiem

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Diemžēl pamats nervozitātei ir arī Rietumeiropai: sakarā ar Vācijas “ceturta sasaukuma” kancleres Angelas Merkeles tikšanos ar Vladimīru Putinu Sočas žurnāls *Der Spiegel* raksta, ka Krievijas prezidentam ir darišana ar Eiropu, kuŗa sairst, tāpat kā austrumu bloks ap 1989. gadu... Jā, Rietumu un “Putinijas” pretstāve ir daudzšķautņaina.

Paša Krievijā Kremļa “galmam” pretī stāv dūšīgs vīrs, kuŗa izredzes diemžēl ir gaužām švakas. 19. maijā Maskavā notika jaunas

partijas dibināšanas sapulce. Tā ir “Korupcijas apkarošanas fonda” vadītāja Alekseja Navalnija partija, kas sauksies *Rossija buduščego* – “Nākotnes Krievija”. Nelaime ir tā, ka diez vai jaunajai partijai vispār izdosies reģistrēties kā pienākas pēc likuma. Zīmīgi, ka pats Navalnījs savas partijas dibināšanas sapulcē nav bijis klāt, jo atrodas “administratīvā apcietinājumā” par to, ka 5. maijā Maskavā organizējis neatļautu mītiņu ar saukli “Viņš mums nav cars!”.

KĀRLIS STREIPS

“Lepojos, ka esmu sievietē un arī feministē” – šāds teksts pirms pāris dienām parādījās Lielbritānijas karaliskās ģimenes oficiālajā mājaslapā, un lasītāji nojautis, ka minētos vārdus varētu būt teikusi ģimenes pati jaunākā locekle, aktrise Megana Mārkla no Amerikas, kuŗa sestdien, 19. maijā, salaulājās ar princi Hariju un kļuva par Saseksas hercogieni. Aplēsts, ka kāzu ceremoniju klātienē, televīzijā vai timeklī noskatījās desmitiem miljoni cilvēku. Parasti nopietnais telekanāls *BBC* izmantoja izdevību būt mazliet nerātānam. Timeklī tas izvietoja divas fotografijas – vienā bija redzams lielais pūlis, kas sapulcējās Vindzorā, lai redzētu jaunlaulāto pāri savā kariatē dodoties no baznīcas uz pili, kur notika kāzu mielasts, otrā bija redzams pašķidrais ļaužu pulks, kuŗš aizpērn janvārī sapulcējās uz ASV prezidenta Donalda Trampa inaugurācijas ceremoniju Vašingtonā. Vīrs abiem attēliem teksts: “Gribējām vien norādīt...”

Patī ceremonija bija skaista un britu karaliskās ģimenes kontekstā arī visai neordināra. Vispār pats jaunais pāris šajā ziņā ir kaut kas jauns. Tas nemaz nebija tik sen, kad Lielbritānijas karalis Edvards VIII bija spiests atkāpties no troņa, jo viņš gribēja precēties ar šķirtu sievieti no Amerikas. Princis Harijs, protams, nav savas valsts karalis, taču nevienam novērotājam nepaslēdēja garām faktu, ka arī Megana Mārkla ir šķirtene no Amerikas. Ļoti ilgi princis ģimenē bija tāds, ka karaliskās atvases drīkst laulāties tikai ar citām karaliskām atvasēm. Man vienmēr licies interesanti, ka tas bija iemesls, kāpēc Pirmā pasaules kara laikā karalis Džordžs V bija sabiedrotais ar savu pirmās pakāpes brālēnu, caru Nikolaju II no Krievijas, un viņi abi karoja pret vēl vienu pirmās pakāpes brālēnu, ķeizaru Vilhelmu II no Vācijas. Karaliene Elizabete II apprecējās ar princi no Grieķijas, lai arī Grieķijā mo-

narchija tobrīd jau bija sākusi paputēt. Viņas dēls Čārlzs salaulājās ar Diānu Spenseri, kuŗas ģimene bija vismaz nosacīti aristokrātiska, turklāt abas viņas vecmāmiņas bija galma dāmas Mātei karalienei, arī Elizabetei. Čārlza brāļa Andreja sieva Sāra Fergusone nebija aristokrātiska, taču viņi abi bija pazinušies kopš bērnības, viņa bija savējā. Tas bija jaunākais brālis Edvards, kuŗš pirmās apprecējās pavisam ārpus aristokrātiskā loka, Sofija Rīsa Džounza bija sabiedrisko attiecību speciāliste.

Un nu ir jaunā paaudze. Harija vecākā brāļa Viljama kundzes Keitas Midltones tēvs ir no aristokrātiskas ģimenes, taču Meganai Mārklai šādu saišu nav pilnīgi nekādu. Viņas māte ir sociālā darbiniece un jogas instruktore, tēvs – apgaismošanas speciālists kino un televīzijas industrijā. Tieši viņš meitu Meganu ievada izklaides industrijā – bērnībā viņa pavadīja ļoti daudz laika kopā ar tēvu dažādās televīzijas un kino studijās. Lasītāji zinās, tēvs galu galā meitas kāzās nevarēja piedalīties, jo viņš bija saslimis. Meganu baznīcā ievada viņas topošais vīratēvs Čārlzs.

Elegantajiem viesiem kāzās savukārt bija iespēja iepazīties ar pavisam citu kultūras pasauli, jo tas, ka Meganas māte Dorija Reglande ir tumšādaina, nozīmēja, pirmkārt, ka sprediķi kāzās teica tumšādains amerikāņu bīskaps Maikls Kurijs, kuŗa lidojošā retorika un balss tonis parasti nosvērtajā Anglikāņu baznīcā bija kaut kas neierasts. Baznīcā dziedāja gospeļu koris, tā tur ievēdot klasisko ASV tumšādaino kultūru, kuŗas saknes ir atrodamas lielajā grēkā, kas saucas vergu turēšana. Koris dziedāja klasisko dziesmu *This Little Light of Mine* par Jēzu un *Stand by Me* par milestību un atbalstu. Noteikti bija skaisti.

Par to “lepna būt feministē.” Laikā pirms kāzām, starp citu, Meganai Mārklai nācās izdzēst sevi no timekļa vides, viņai vairs

nav *tvitera* konta, *feisbuka* konta un tā tālāk. Citāts karaliskās ģimenes mājaslapā ņemts no uzrunas, ko viņa teica Apvienoto Nāciju organizācijas konferencē 2015. gadā. Turpmāk viņa vairs nebūs Megana Mārkla, viņas oficiālais tituls nu ir – Viņas karaliskā augstība, Saseksas hercogiene. Taču tas nenozīmē, ka viņai tagad nāksies dzīvot klusi un kā peļītei. Redzamākais piemērs ir Meganas nelaiķe vīramāte Diāna, kuŗa savas dzīves laikā nepārprotami kļuva par slavenāko karaliskās ģimenes locekli, katrā gadījumā viņa bija daudz redzamāka par vīru. Kad princese gāja bojā autokatastrofā, sēras Lielbritānijā bija nepieredzēti plašas. Lai gan patiesībā hercogiene arī var ņemt vērā vīra vecmāmiņas dzīvi – karaliene Elizabete jaunībā un Otrā pasaules kara laikā mācījās kļūt par automehāniķi, mašīnas viņai bijušas aizrautība visa mūža garumā. Kad 2003. gadā Skotijā viesojās toreizējais Saūda Arabijas kronprincis un vēlākais karalis Abdula, liels bija viņa pārsteigums, kad karaliene piedāvāja

tūri pa Balmoralas pils teritoriju, kronprincis iekāpa mašīnā, un tad pati monarhe piesēdās pie stūres un nākamo minūšu laikā, atbilstoši Abdulas pēc tam stāstītajam, brauca tik ātri, turklāt visu laiku runājot, ka viņam nācās karalisko šoferi izmisīgi lūgt, varbūt braukt mazliet lēnāk. Jo, starp citu, kronprinča valsti sievietēm vispār nebija atļauts vadīt mašīnas, tas ir sācis mainīties tikai pēdējā laikā, arī Saūda Arabijā sabiedrības priekšgalā stājo ties jaunai paaudzei.

Arī princis Harijs ir baudījis dzīvi ārpus ierastās karaliskās kārtības, jaunība bija visai vētraina, vismaz vienu reizi uzzpēta marihuāna, bija stāsts par kostīmu balli, kur viņš uzradās nacistu tērpā, bija stāsts par pasākumu Lasvegasā, kur princis no Lielbritānijas izģērbās pilnīgi kails. Taču Harijs arī iestājās bruņotajos spēkos – pirmoreiz, kad viņš dienēja Afganistānā, tas notika slepeni, tikai pēc vairākām nedēļām viņa klātbūtni tur uzoda žurnāls *Bild* no Vācijas, nācās atgriezties mājās, jo teroristi Afganistānā bija

piedraudējuši Hariju nolaupīt vai nogalināt. Taču viņš nepadevās, izmācījās par hēlikoptera pilotu, atgriezās Afganistānā. Varonības viņam netrūkst. Starp citu, kuŗa pieredze Harijam lika pirms pāris gadiem izveidot tā dēvētās *Inviktus* spēles, kas ir līdzīgas parolimpiskajām spēlēm. Tajās piedalās sportisti ar īpašām vajadzībām, taču šajā gadījumā tās visas ir militārpersonas. Tas laika gaitā kļuvis par ļoti apjomīgu un apbrīnojamu notikumu. Arī hercogiene noteikti atradis savu vietu tajā visā.

Man, Amerikā dzimušam un augušam, Lielbritānijas karaliskā ģimene allaž likusies kā dzīves neatņemama sastāvdaļa. Karaliene Elizabete kāpa tronī, pirms es vispār parādījos uz šīs zemes, visa mana mūža garumā viņa tur arī bijusi. Taču manā uztverē arī ir labi, ka ģimenē tagad ir ienākusi pa pusei tumšādaina aktrise no kādreizējās kolonijas. Savā ziņā pašreizējā monarhe taču visu mūžu, klusi un pa savam, ir bijusi feministe. Nu viņai būs svaine, ar kuŗu par to aprunāties.

Jauna paaudze

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

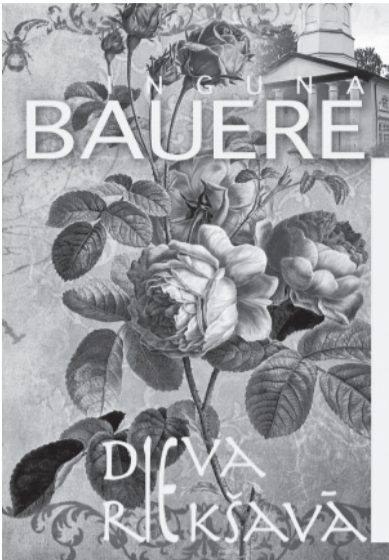

EDUARDS SILKALNS

Iedomātā progresā burvība

Inguna Bauere, *Dieva riekšavā*, romāns, apgāds “Zvaigzne ABC”, 2017. g., 448 lpp.

Uzšķiram Ingunas Baueres jaunākā romāna *Dieva riekšavā* pašu vidu, kur 220. lappusē lasām galvenā varoņa, latviešu tautības būvmeistara Mārča Sāruma (1799 – 1859) jaunības dienu apņemšanos: *Reiz es... uzcelšu baznīcu. Tikšū līdz pašai augšai un apmetīšos Dieva riekšavā – tuvu debesīm, tuvu zvaigznēm, tuvu Viņam, kas visu redz un vada!* Jaunākos laikos dievbijīgi cilvēki savus likteņus vēlas atstāt Dieva rokās, kamēr “riekšavas” liekas no aprites izgājis vārds. Skaidrojošās vārdnīcās lasām, ka riekšava ir “cieši kopā saliktas, mazliet saliekta abu roku plaukstas, lai tajās ko novietotu, iesmeltu u. tml.” Doma Mārcim nepārprotama tāda, ka viņš kā būvnieks, kam reizi pa reizei arī pašam sanāks pakāpāt pa ceļamā dievnamā jumtu vai rāpties tā tornī, noņāks tuvāk Dievam tīri telpiskā

izpratnē, nekā lemtis cilvēku vairumam.

Nepavisam negribas romānu kā sev piemērotu lasāmvielu ieteikt tikai reliģioziem cilvēkiem, jo izvērstajā stāstījumā ir arī daudz grēku, pārpratumu, negadījumu, mīlas un miršanas, bet rakstniece būtu bijusi negodīga pret vēsturi (kā obligāti nācās būt padomju laikos), ja Dieva klātesamība nebūtu daudz izteiktāka nekā tā ir mūsu laikā. Bez šaubām, 19. gadsimts Vidzemē uzskatāms arī kā konkurences laikmets starp stipri vāciski iezīmēto luterismu, daudziem latviešu lauku ļaudīm simpātisko hernhūtismu un materiālus guvumus sološo pareizticību, tomēr šis konflikts šoreiz parādās vairāk nekā dažā agrākā Ingunas Baueres romānā.

Autore no jauna izvēlējusies retrospektīvo formu. Romāns sākas ar Mārča Sāruma miršanas skatiem, tad tas ietiecas sirmā senatnē, līdz pat 1598. gadam, tad atkal atgriežas 19. gadsimtā un vairāk vai mazāk taisni soļo pa to uz priekšu. Atkāpēm pagātnē nav nekādas vainas: tās var dziļāk, precīzāk izgaismot ikreizējo “tagadni”. Tomēr aiziešanai tālu atpakaļ laikā ir jābūt motivētai. Šoreiz Mārča sieva Anna, gaidot pie vīra slimības gultas uz viņa šķietami nenovēršamo aiziešanu, cenšas iedziļināties uz atsevišķām lapām sarakstītās ziņas, it kā ciltskokos, un tad tās pārrakstīt “jaunajā Svēto Rakstu grāmatā”. Vai visai paticama nodarbība, kad vīrs turpat blakus gul uz nāvi? Otrkārt, jo se-

nāka pagātnē, jo mazāk par to ir pieejamu rakstisku avotu. Kur tādu nav, tur pagātnē rakstniecei jāizdomā. Ne velti viņa savu darbu jau pašā sākumā nosaukusi par “nojausmu stāstu”. Kādā vietā, kad viņa pastāstījusi par Mārča vecvecēvu, arī vārdā Mārči, viņa sev jautā: “Bija vai nebija Tenis, Ilze un viņu Mārcis?” Atbilde ar domīgu daudzpunktu galā ir: “Ziņas par daudziem latviešiem Cēsu baznīcas grāmatās atrodamas, sākot ar 1758. gadu.” (64. lpp.) Faktiski jau ikvienā romānā par vēsturi būs atrodamas faktu un rakstnieka izvēlētais mikslis, bet reti sastapsim tik stipru šaubīšanos par savas izvēles faktiskumu, sauksi to tā, ka *Dieva riekšavas* pamattekstā un jo vairāk pēcvārdā. Autore it kā bažijas, vai tikai nav nogrēkojusies pret patiesību un savu tēlu, reiz patiesi dzīvojušu cilvēku, labo piemiņu. Pēcvārdā lasāms tāds teikums: “Piedod, Anna, uzticamā Mārča sieva, ja nodarīju tev pāri, atļaudamās par daudz vaļības savos tekstos!”

Romāns izstrāvo īpašu maģiju vairākās isās epizodēs, kur parādītas 19. gadsimta sabiedriskās un tehniskās pārvērtības, dzīves uzlabojumi un to ietekme uz sacerejuma personāžu.

Lūk, 1812. gads. *Mārcis bija skolu pabeidzis un strādāja pie tēva, bet vakarus drīkstēja izlietot pēc paša patikšanas. Un tā patikšana viņam bija uzņākusi uz... pasta jātnieku! Pasta sūtņis bija nesen parādījies brīnum, kuņš cēloja no vienas stacijas uz citu, lidojams brīvi kā putns, smagi piebāztu*

pasta somu zirga kamiešiem uzsējis, un iznēsāja labas un sliktas ziņas. Reiz Mārcis redzēja, kā viņš aizauļo garām, ka putekļi vien nogriežas, un gribēja to pieredzēt vēl kādreiz, tāpēc gandrīz ik pārvakarus aizstaigāja līdz lielceļam. (177.)

Kādu vakaru zirgs Mārcim aizauļo garām bez jātnieka, un no pasta somām birst sūtījumi. Kas noticis: vai jātnieks pa ceļam aizķēries kādā krogū, varbūt ticis piekauts un aplaupīts? Uz to atbildi no rakstniecei nesapņēmam, bet Mārcis starp izmētātajiem sūtījumiem ierauga kādu, kas adresēts baronam Augustam fon Hāgemeisteram, aiznes to uz muižu un nodod pēc piederības, un visa viņa turpmākā dzīve izmainās.

Lūk, 1819. gads.

Uzvārdu izdalīšana zemniekiem, ko ievada šāds ķeizara Aleksandra apstiprināts likums:

Tai policejas valdīšanai par atvieglināšanu iekš uzlikošanas un ļaužu pārvaldīšanas ir vajadzīgs, ka katra saimnieka cilts saviem kristības vārdiem vēl vienu uzvārdu priekšā pieliek... (246.)

Ir vēl grāmatā daudz citu krāšņu epizožu. Rīdzenieku un muižniecības pārstāvju izbraukums pa Daugavu ar tvaikoni 1836. gada vasarā būs līcis tā dalībniekiem justies kā tādās pašās devītās debesīs kā agrīnajiem lidotājiem ar pasažieru lidmašīnām simt gadu vēlāk. Turpretim sirsniņa, mīļa sendienu gaisotne strāvo no saiešanas hernhūtiešu lūgšanu kambarī. (125. un tālāk.)

Inguna Bauere nu ir jau rutinēta, profesionāla rakstniece, kuņas

romānus kā aizgājušu laikmetu atspoguļotājus pieauguši, nopietni lasītāji var lasīt ar tādu pašu baudi, ar kādu jaunieši mūsdienās mil iejusties savās *i-padu* virtuālajās pasaulēs. Jābrīnās gan, kā grāmatā varēja saglabāties neizredzīgēti daži salīdzinājumi un metaforas, par ko priecātos oksķerētāji pēc t. s. aklās fantāzijas veidojumu paraugiem. Te ir, ko viņiem var piedāvāt kāds, kas jau paokšķerējis.

Vingrināt apšaubāmas kvalitātes fantāziju rakstniecei vedina sirds jēgums. Tad nu lasām, ka vienai *baisas nojautas turēja sirdi kā siltu olu nosalušā rokā* (94.), citam *sirds krūtīs ļeķerējās kā āza līpa* (106.), kamēr trešajai šaubas grauza...sirdi kā pele cietu garozu. (122.) Aina-vas, cilvēkus un cilvēku īpašības Bauerei patīk pielīdzināt vairāk vai mazāk simpātiskiem citiem cilvēkiem vai pat dzīvnieku pasaules pārstāvjiem. Paraugi:

Debesjums maigi pieskārs zaļgani brūnajai zemei kā rūpīga māte sava pirmdzimtā vaidziņam. (124.) *Īgnums izvilks kā suns no būdas un saboza spalvu.* (331.) *Heinricha sieva bija neciešama čīkstule un nesmuka kā gliemežu aprāpota sēne.* (331. – 332.) *Vecais kapu namiņš izskatījās bēdīgi sakņupis kā sirms večiņš, kuņam grūti pacelt vāro galvu.* (351.)

Šos stila ziedus, par kuriem dažs lasītājs pasmaidīs, kamēr cits būs drīzāk noskaņots uz bāršanos, bagātīgi atsver Ingunas Baueres ieliktais darbs laikmeta un tā notikumu izpētē, kā arī viņas prasme veidot saistošu sižetu un patīcamu personāžu.

LĀSMA GAITNIECE

Drosmes un skaistuma dzejnieces namā

Latvijā viens no gada visskaistākajiem brīžiem ir pavasara atnākšana, kad zemi un cilvēkus vēlīgi silda saules stari, koku un krūmu pumpuri pārtop mazās lapiņās un kā aprakušas zied ievas. Šogad tas notika maija sākumā, kad pavasara atnākšanu varēja izbaudīt, ja ne ilgāk, tad vismaz divu svinamo dienu – 1. un 4. maija – laikā, kad uz darbu nebija jāiet.

Šo rindu autorei pavasara sākums pagāja Rakstnieku namā Aspazijas ielā 4, Dubultos. Tā ir divstāvu vasarnīca, kas radošo cilvēku rīcībā atrodas kopš 1946. gada un tagad pieder Latvijas Rakstnieku savienībai. Pa istabiņas logu pavērās idillisks skats ne tikai uz Lielupes ūdeņu rāmo plūdumu un tālumā šalkojošo mežu, bet arī uz senlaicīgu, taču nesen restaurētu koka arhitektūras meistardarbu – Aspazijas māju. Talantīgā latviešu dzejniece un drāmaturge šajā namā, kuņ tā vien gribas dēvēt par vasarnīcu, taču tas nebūtu precīzi, nodzīvoja desmit pēdējos savas dzīves gadus.

Pēc vairākas dienas ilgušas, periodiskas novērošanas pa Rakstnieku nama logu bija skaidrs, ka jāaiziet uz Aspazijas māju ciemos. Par tajā redzēto labprāt dalīšos ar saviem lasītājiem.

Patiesībā šo namu ir divi – cieši blakus Aspazijas mājai atrodas vēl viens, tiesa, ne tik greznis. Tas ir aptuveni 50 gadus senāks par 1903. gadā celto dzejnieces namu un pirms renovācijas kalpojis mūzeja saimniecības vajadzībām, taču tagad te atrodas mūzeja administratīvā daļa. Renovācijas laikā abi nami tika savienoti: tagad no administrācijas ēkas caur mazu gaitenīti var nokļūt Aspazijas mājā, taču laikā, kad šeit dzīvoja dzejniece, un arī vēlāk, tie bija divi atsevišķi nami.

Kopā ar Aspazijas mājas izglītojošā darba vadītāju Baibu Freimani sēžam administrācijas ēkas darbistabā, kas pirms renovācijas bija mansards. Mūsu sarunu ik pa laikam pārtrauc āra troksnis – namam garām grabēdams pabrauc vilciens. Aspaziju tā radītais troksnis nav traucējis un netraucē arī mūs.

Tikt pie tādas darbistabas, kāda ir mūzeja personāla rīcībā, būtu ikviena radoša cilvēka sapnis. Pilni grāmatplaukti ar vērtīgiem izdevumiem, to skaitā ir gan Raiņa, gan Aspazijas kopotie raksti, taču uzmanību vairāk piesaista kāda cita apjomīga grāmata – profesores Ausmas Cimdiņas sastādītā “100 Latvijas sievietes kultūrā un politikā”. Protams, tajā iekļauta

UZZIŅAI

Aspazijas mājas adrese: Zigfrīda Meierovica prospekts 18/20, Dubulti, Jūrmala.

Darbalaiks: no 15. maija līdz 14. septembrim otrdien – sestdien no plkst. 10 līdz 18; no 15. septembra līdz 14. maijam otrdien – sestdien no plkst. 10 līdz 17.

Mūzeja apmeklējums ir bez maksas, ekskursija ar gidu – 2,85 eiro.

nodaļa arī par Aspaziju, viņas dzīves un darba gaitām. Otra šīs darbistabas savdabība ir aptuveni 150 gadus senu tapešu paraugi, kas prasmīgi iekomponēti mūsdienas interjerā. Redzot šīs vecās tapetes, viegli var iztēloties, kā šī telpa izskatījās pirms daudziem, daudziem gadiem.

Savukārt bijušās saimniecības ēkas pirmajā stāvā atrodas vasaras virtuve, kuņā ikviens var ap-

skatīt Aspazijas laika sadzīves priekšmetus, traukus un mēbeles. Te gan jāpiebilst, ka dzejnieces dzīves laikā virtuve un arī mājkalpotājas Anniņas istaba atradās citā vietā, kur 2000. gadā iekārtoja mūzeja izstāžu zāli ar nelielu stiklotas grīdas fragmentu. Skatoties lejup, var redzēt daļu no ēkas pamatiem! Pašlaik zālē eksponēta monumentālās tēlnieces Artas Dumpes mazo formu izstāde

“Sauls meitas”, kuņ iedvesmojis Aspazijas dzejolis “Sauls nāk”.

Visskaistākā vieta Aspazijas mājā, vismaz gada siltajos mēnešos noteikti, ir verandas. To šeit ir veselas trīs – viena pirmajā un divas otrajā stāvā. Dienvidu verandu pirmajā stāvā dzejniece izmantoja kā izeju uz dārzu, kā arī vasarās tur bieži klājus galdu saviem ciemiņiem. Savukārt otrā stāvā dienvidu veranda bijusi viņas mīļākā vieta visā mājā, ko dzejniece dēvēja par saules un ziedu istabu. Gada siltajā laikā Aspazija tajā strādājusi, uz kušetes atpūsusies un uzņēmusi vistuvākos ciemiņus. Pa verandas logu labi var redzēt Lielupes mesto likumu. Dubulti ir visšaurākā vieta Jūrmalā: tie ir “iespiesti” starp Baltijas jūru un Lielupi, ko vienu no otras šķir nedaudz vairāk kā 300 metru.

Mājas pretējā pusē atrodas ziemeļu veranda. Senāk tā bijusi atvērta terase, ko rudenī un ziemā aizklāja ar dēļu aizslietņiem. Stāvot verandā, paveras skats uz mūžam nemierīgo Zigfrīda Meierovica prospektu, kas Aspazijas laikā nesa rakstnieka Ivana Gončarova vārdu, Rakstnieku namu un Baltijas jūru.

(Turpinājums 8. lpp.)

“Jaunā Vienotība” ar jaunām sejām

Eiropas parlamenta deputāts, politiskās apvienības “Jaunā Vienotība” vadītājs Krišjānis Kariņš intervijā Ligitai Kovtunai

Kas ir Jaunā Vienotība? Vai tā pati Vienotība, par ko cilvēki balsoja iepriekšējās vēlēšanās?

Tā ir politisko spēku apvienība ar to pašu kodolu – sabiedrības virzība uz demokrātiju, atklātību, prom no “oligarchizētās” ekonomikas, ciešā sadarbībā ar partneriem ES un NATO, tostarp un pirmām kārtām ar ASV. Latvijai ir vieta ES un NATO valstu vidū kā līdzvērtīgai un spēcīgai dalībvalstij. Kopš esmu politikā un to cilvēku vidū, kas 2002. gadā dibināja *Jauno Laiku*, kas pārtapa *Vienotībā*, mērķi ir tie paši. Un mēs aicinājam mūsu apvienībā *Jaunā Vienotība* uz vienlīdzīgiem pamatiem apvienoties līdzīgi domājošos. Politika, ko cenšamies īstenot, ir – sapulcēt zem viena jumta šobrīd saskaldītos demokrātiskos spēkus, un daļēji tas jau ir izdevies – mums pievienojušās reģionu partijas, piemēram, Valmieras, Tukuma, Kuldīga u. c. Vēl meklējam kopsaucējus ar citām līdzīgām, kā *PAR* un *Jaunajiem konservatīvajiem*, jo programmu piedāvājums jau būtiski neatšķiras. Kāpēc partijas ir sašķēlušās? Tas nav nekas neparasts, tā noticis visā Eiropā, savukārt Amerikā kā politiskā vide, tā sabiedrība ir pat polarizējusies. Atminos, pirms gadiem 30, kad dzīvoju ASV, mums viens no skolas „vingrinājumiem” bija saprast atšķirības starp republikāņiem un demokrātiem. Nu šis “vingrinājums” sauktos – “Atrodi kaut vai vienu kopīgu punktu!”... Latvija nav tik “polārizēta”, Latvijas sabiedrība un politiskā vide ir izkaisīta, bez vienota mērķa un vadības. Tālab savu darbību virzu tāpat kā, strādājot Eiropas Parlamentā, – cenšoties vienot, atrast domubiedrus. Un svarīgi ir to sākt darīt tūlīt, arī tāpēc, lai vēlētajiem būtu vieglāk izvēlēties to politisko spēku, par ko atdot savu balsi.

Tātad – balsojot par *Jauno Vienotību*, vēlētajiem balsos par to pašu politisko virzienu, kāds ir *Vienotībai*?

Jā, vērtības neatšķiras, tās ir tās pašas. Turklāt – ir iesaistīti jauni cilvēki, no *Vienotības* “otrā plāna” priekšplānā izvirzīti jaunie politiķi. Piemēram, mūsu Rīgas galvas kandidāts pašvaldību vēlēšanās Vilnis Ķirsis, kuš nu guvis pieredzi, strādājot Rīgas domes opozīcijā. Turklāt – ar redzamiem rezultātiem. Jauns cilvēks ar labu izglītību un saimniecisko “ķērienu”, aktīvs Zemessardzē, kas apliecina, ka Vilnis ir patriots rīcībā. Jauns, enerģijas un spara pilns. Un ja šo enerģiju apvieno ar mūsu ārlietu ministra Edgara Rinkēviča pieredzi, inteligenci un izkopto diplomātiju... Rinkēvičs savulaik bija augsta līmeņa ierēdnis Aizsardzības ministrijā, veicināja gan valsts Bruņoto spēku attīstību, gan iekļaušanos NATO aliancē, tad strādāja atbildīgā amatā Valsts prezidenta Kanceleijā, kas ļāvis viņam nostiprināt plašus kontaktus ASV un Eiropā. Inese Libiņa-Egnere šobrīd vada Saeimas Nacionālās drošības komisiju, ir augsti skolota juriste, un mēs liekam cerības, ka viņa spēš sakārtot valsts tieslietu sistēmu un

panākt, ka tiesu jautājumi neilgs padsmiņiem gadu un beidzot tiks normalizēta situācija, piemēram, maksātspējas administrācijā, kas pašreizējā stāvoklī gan kavē investīcijas, gan apgrūrina uzņēmējdarbību. “Rezervistu soliņš” mums ir garš, taču, kā jau teicu, vēlamies dot vietu jaunajiem un apvienot pieredzi ar jaunības degsmi.

Aplēses liecina, ka maksimāli lielā skaitā nobalsojot ārzemēs mītošajiem Latvijas pavalstniekiem, Saeimā var iegūt 8 – 10 deputātu vietas no t. s. latviskajām partijām. Kā jūs motivēsiet tautiešus iet un balsot?

Redziet – Saeimā, neatkarīgi no vēlēšanu līdzdalības, būs 100 de-

Turklāt – jau iepriekšējās vēlēšanās no lielāko Rietumu pilsētu vēlēšanu balsīm ticis nozīmīgi ietekmēts vēlēšanu rezultāts. Rīgas vēlēšanu apgabalā, kur tiek ieskaitītas ārzemēs balsojušo balsis, tas ir īpaši svarīgi, jo tieši galvaspilsētā dzīvo liels “prokremlisko” vēlēšanu skaits, un jūsu balsis var reāli atsvērt to īpatsvaru. Vai, lūdzu, vajadzīgi vēl kādi argumenti?!

Ja pietiekams skaits nobalso par *Jauno Vienotību*, jūs kļūsiat par Latvijas Ministru prezidentu. Kādi būs jūsu pirmie, svarīgākie darbi, ar ko sāksiet?

Sobrīd pats svarīgākais ir, lai cilvēki vispār nobalso, turklāt – lai atdod savu balsi pat t. s. latviskajām

skoliņu vai nometni. Ir jādara kaut kas tikpat konkrēts, kā iesaistīšanās Zemessardzē, lai ar savu konkrētu darbību spēcīnātu valsts aizsardzības spējas. Vēlēšanas arī ir tikpat konkrētas darbības brīdis.

Par konkrētiem motīviem runājot, ir kāds pavisam skaidrs un Rietumu latviešiem saprotams – Grozījumi likumā par Evgēliski luterisko Baznīcu. Kāda ir jūsu pozīcija?

Vienotība konsekventi balsoja pret. Un man, kas uzaudzis Amerikā, pavisam tieši – Vilmingtonas latviešu ev. lut. draudzes paspārnē, vasaras pavadijis Ņujorkas ev. lut. draudzes nometnē Katskilos, kur guvu apstiprinājumu savai latvis-

tautsaimniecība. Sākot ar tieslietu, veselības aprūpes, izglītības sistēmu, kas joprojām turpina klibot. Individu līmenī Latvijā ir ļoti motivēti, gudri, konkurētspējīgi cilvēki – ārsti, zinātnieki, juristi. Kur vien latvietis ir emigrējis, viņš gūst panākumus profesionālajā jomā, savukārt, Latvijā ir augsts izglītības līmenis daudzās jomās. Piemēram, šobrīd ir augošs ārzemju medicīnas studentu kontingents, pie mums brauc studēt jaunieši pat no attīstītās Vācijas, jo, pabeiguši rezidentūru, viņi var savā zemē konkurēt, pārspējot vietējos, lieliskas teorētiskās zināšanas ieguvušos kolēģus ar savu praktisko pieredzi līdztekus augstajam teorētisko zinību līmenim. Taču mūsu speciālisti mūsu valstī “pazūd” valsts nesakārtotajā sistēmā. Līdzīgi ir ar zinātnes un jurisprudences profesoriem, kas veiksmīgi darbojas ārzemju projektos. Tātad – galvenais ir sakārtot sistēmu, līdzīgi kā strādā dārznieks aizlaista un nesakoptā dārzā. Pēc savas pieredzes zinu, kā, sistēmiski strādājot, aizlaistu vietu var sapost par tādu, uz kuŗu visi grib braukt, nevis bēgt prom.

Ir sāpīgi skatīt *Times Higher Education* datus, ka Latvijas augstskolas ierindojas 801. – 802. vietā no 1000 Eiropas augstskolām, lai gan Latvijas Universitātes un Rīgas Tehniskās universitātes līmenis ļauj būt pirmajā simtniekā vismaz Eiropā. Ir cilvēks, kas to var veicināt – esošais izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis, kuš konsekventi un veiksmīgi virza uz priekšu izglītības reformu. Minēšu vien faktu, ka viņa vadībā panākta pāreja uz izglītību latviešu valodā valsts skolās.

Visbeidzot – par finanču sistēmu. Eiropas Parlamentā jūs darbojāties komisijā, kas risina jautājumus par naudas atmazgāšanu. Bet paša valstī notika tas, kas notika ar ABLV banku un krietni sagrāva Latvijas reputāciju.

To uzskatu par esošās valdības “nogulētas” rīcības rezultātu – brīdinājumi nāca jau pirms diviem gadiem, kad, iestājoties OECD (*Organisation for Economic Cooperation and Development* – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija – *Red.*), Latvija tika brīdināta par naudas atmazgāšanas riskiem. Tieši šaubīgas izcelsmes nauda uztur terorismu, rada korupcijas draudus. Jau 2016. gadā bija skaidrs, ka esošais dažu lielo banku darbības modelis ir miris. Bet banku vadītāji neizprata situāciju, savukārt valdība neveda konkrētus signālus. Rezultātā – šī sabojātā valsts reputācija un tūkstoši kvalificētu banku darbinieku – bezdarbnieku. Tajā pašā laikā bija iespējams novērst krīzi, pirms tā sākusies, ievērojot, ka mazā valstī sakārtot ikvienu sistēmu ir vieglāk nekā lielā. Bet it visā ir vajadzīgs atbalsts – šobrīd – no mums ikvienu. Tāpēc vēlreiz lieku pie sirds – celieties un dodieties balsot!

Krišjānis Kariņš: “Jau iepriekšējās vēlēšanās no lielāko Rietumu pilsētu vēlēšanu balsīm ticis nozīmīgi ietekmēts vēlēšanu rezultāts. Rīgas vēlēšanu apgabalā, kur tiek ieskaitītas ārzemēs balsojušo balsis, tas ir īpaši svarīgi, jo tieši galvaspilsētā dzīvo liels “prokremlisko” vēlēšanu skaits, un jūsu balsis var reāli atsvērt to īpatsvaru. Vai, lūdzu, vajadzīgi vēl kādi argumenti?!”

putāti, un tas ir tāpat, kā saule aust un riet. No tā Latvijas balsstiesīgo bloka, kas ir “prokremliski” orientēti, uz vēlēšanām dosies ļoti daudz cilvēku, jo – viņi ir ļoti motivēti. Jā, viņu nav nospiedošs vairākums, bet tie paši ies un balsos. Savukārt – ja tie cilvēki, kas uzskata, ka Latvijas vieta ir ES un NATO, nevis Kremļa paspārnē, vēlēšanu dienā paliks mājās un balsot neies, tad “prokremliskais” bloks vienīgā uzvaru. Tik vienkārši! Kāda būs jūsu izvēle – piecelties un iet, vai pieļaut šo uzvaru? Saprotiet – katra balss ir svarīga. Ārzemēs ir tik daudz vēlēšanu, ka tas jau varētu būt 6. vēlēšanu apgabals...

... ar 115 vēlēšanu iecirkņiem! Nekad nav bijis tik daudz iespēju iet un nobalsot.

partijām, par to, kas svarīgs visas Latvijas sabiedrības vitālajām interesēm, par valsts turpmākās attīstības virzienu. Es ne mirkli neapšaubu datus, kas liecina, ka 75% iedzīvotāju ir par to virzienu, ko pārstāvam mēs, bet, ja viņi ir pasīvi, uzvaru svinēs tie, kas domā pretēji. Jo – kā jau teicu – viņi ir ļoti motivēti. Nekas nenotiek pats no sevis – aktīvi neatbalstot, valsts kurss nevar tikt noturēts. No Rietumu latviešiem esmu dzirdējis frāzi “man jau nav tiesības ietekmēt”. Ir gan, ir ne vien tiesības, bet pienākums. Ja cilvēks, kas šobrīd mīt ārpus Latvijas, no visas sirds domā, ka vēlas izdarīt kaut ko labu Latvijai, nepietiek tikai ar to vien, ka ierodas valstssvētku svinībās vai sūta savus bērnus uz latviešu

kajai apziņai un izglītībai, pat nevajadzēja kolēģas pārliecināt. Visi saprata, cik šis lēmums ir zemisks un pretīgs. Tā ir nodevīga rīcība – pieņemot šos grozījumus, istenībā pateikt Ev. lut. Baznīcai ārpus Latvijas – paldies, jūs vairāk neesat vajadzīgi! Brīnos par Nacionālās apvienības un ZZS biedru balsojumu par – man būtu “pietīcis” ar to vien, ka par šā likuma Grozījumiem balso *Saskaņa*. Tas taču acīmredzami šķēļ sabiedrību.

Par pirmajiem darbiem – mans virsmērķis ir panākt, lai Latvijas iedzīvotāju vidējā alga sasniegtu vismaz 1500 eiro, kas nodrošina mūsdienu apstākļiem cienīgu Eiropas pilsoņa dzīvi. Un tas ir reāli sasniedzams, tikai, lai to panāktu, ir sistēmiski jāsakārto valsts

Drosmes un skaistuma dzejnieces namā

(Turpināts no 6. lpp.)

Mūzeja mazākajiem apmeklētājiem verandā pieejams moderns teleskops, ar kā palīdzību aplūkot apkārtni.

Jā, šai vietā ilgi uzkavēties negribas, it īpaši pēc tam, kad pabūts abās dienvidu puses lidzniecēs.

Gandrīz katrā Aspazijas mājas telpā – ēdamistabā, salonā, kabinetā, guļamistabas priekštelpā un pašā guļamistabā – var pamanīt divas lietas: kaut ko, kam ir saistība ar Raini, piemēram, Aleksandras Beļcovas gleznu “Raina portrets”, izdotās dzejnieka grāmatas, fotografijas un pat skulptūras ar viņa atveidu; un kaut ko, kas saistīts ar antīko pasauli, piemēram, litografiju “Šapfo”, skulptūru “Diāna” un “Ariadne uz leoparda” kopijas. Visas šīs lietas piešķir namam individuālīti un liecina par tā bijušās īpašnieces alkām pēc skaistā.

Kad Aspazija 1929. gadā saņēma valsts augstāko apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni, Jānis Plaudis par godu lielajam notikumam laikrakstā “Atpūta” publicēja rakstu, kurā Aspaziju nodēvējis par drosmes un skaistuma dzejnieci. Precīzi – tāda viņa patiesām bija! Ne katrs ilgstoši spētu izturēt aukstās ziemas, kad virtuvē spaiņos sasalis ūdens! Tas dzejnieci nebija iemesls, lai meklētu dzīvesvietu citur. Viņa savu namu

Aspazijas mājas – mūzeja vadītāja Arija Vanaga

nepameta pat tad, kad Otrā pasaules kara laikā tika bombardēts dzelzceļš, kas ved tam tieši garām.

Skaistuma dzejnieces titulu Aspazija būtu pelnījusi ne tikai savas lirikas un drāmatūrgijas dēļ, bet arī tādēļ, ka mīlējusi skaisto gan cilvēkos, gan mākslā. Piemēram, klasisko mūziku un glezniecību. Viņas mājā ir veselas divas

◀ Aspazija un Rainis Jūrmalā 1905. gadā. Fotografiju mūzejam dāvinājis Olafs Ulmanis no Kanadas // Foto: no Jūrmalas pilsētas mūzeja krājuma

klavieres! Tafelklavieres, kas mūsdienās ir retums, uz Dubultiņa tika pārvestas no dzejnieku dzīvokļa Baznīcas ielā, Rīgā, savukārt pēc Tēvzemes balvas saņemšanas 1939. gadā Aspazija par 1500 latiem iegādājās pianīnu Carol Otto.

Par labu gaumi un vēlmi pēc skaistuma liecina daudzās gleznas gandrīz Aspazijas mājas istabā.

Senlaicīgās lietas, no kā daudzām ir interesanta vēsture, nav vienīgais Aspazijas mājas lepnums. Sekojot līdzī laikam, mūzeja pirmajā stāvā novietots skārienjutīgais ekrāns, kurā pieejamo informāciju ir vērts izpētīt, pirms dodas tālāk un apskata pašu mūzeju. Tā ir vērtīga zināšanu atvaidzināšana un arī jaunas informācijas iegūšana. Vai zinājat faktu, ka dzejniece no 1916. gada bijusi Paneiropas Savienības, kas uzskatāma par Eiropas Savienības priekšteci, biedre? Par to liecina viņai Viņē izsniegtā biedra karte. Vēl dzejniece bijusi arī aktīva dzīvnieku tiesību aizstāve – viņas Dubultu mājā mitinājušies vairāki kaķi.

Aspazijas māja patiesi ir tā vieta, uz kuru ir vērts aizbraukt, lai lietderīgi pavadītu laiku un uzziņātu daudz interesanta. Mūsdienā modernajam un vienmēr skrejošajam cilvēkam tas būtu vērtīgi.

Cēsīs top “Sirdsapziņas ugunsurs” – stāsts par okupācijām un pretestību

Ar mērķi godināt Latvijas valsts Simtgadi cēsnieki, kuriem rūp mūsu vēstures pilnīga apzināšana, pirms trim gadiem saliedējās publiskai kultūrvēsturiski nozīmīgai un izglītojošai iniciatīvai – līdz 2018. gada 23. augustam izveidot Latvijas okupāciju vēsturi skaidrojošu pastāvīgu ekspozīciju. Ekspozīcijas izveidei tiek vākti ziedojumi.

Cēsu mūzejs okupāciju vēstures izpēti diemžēl nekad nav uzskatījis par savu prioritāti un pastāvīgajā ekspozīcijā šim Latvijas vēstures periodam nav veltījis ne pušplēstu vārdu, taču ne jau Cēsu mūzejs tas vienīgais grēkzāis. Novēršanās no okupāciju vēstures izzināšanas ir negatīva tendence, kas raksturīga gandrīz visiem mūsdienu Latvijas provinces mūzejiem un noteikti ir pelnījusi sabiedrības pētnieku uzmanību un plašāku skaidrojumu. Mūsdienās progresīvie mūzeji demokrātiskās sabiedrībās pārorientējas no darbības par kaut ko uz darbību priekš kāda, proti, darbojas nevis savu krājumu glabāšanas un prezentēšanas, bet gan kopienu labā, jo kopienu intereses ir to vadugunis. Mūsu vēstures mūzeji parasti atrunājas, ka trūkst pētnieku, trūkst resursu, trūkst līdzekļu un nevar līdzēt, tāpēc minētie cēsnieki par savas iecerētās ekspozīcijas kuratori aicināja kļūt neatkarīgu vēstures ekspozīciju veidotāju, veiksmīgās deportāciju vēsturei veltītā Melānijas Vanagas mūzeja

virtuālās ekspozīcijas “Esi pats!” autori cēsnieci Elinu Kalniņu.

Kad ideja bija kuratores izlolo-ta līdz vērtīgam ekspozīcijas saturam, kas tapa, gan veicot izpētes darbu Latvijas Valsts arhīvā, gan konsultējoties ar okupācijas vēstures pētniekiem arhīvā, Latvijas Okupācijas mūzejā un Latvijas Vēstures institūtā, kā arī tiekoties ar laikabiedriem, Elina Kalniņa to prezentēja ekspozīcijas izveides atbalstītājiem 2016. gada ziemas sapulcē un guva idejas veicinātāju pilnsapulces akceptu gan ekspozīcijas tēmai, gan izstrādātajam saturam: tika nolēmts, ka ekspozīcija vēstīs par to, kā kādreizējā Cēsu apriņķa iedzīvotāji, pretodamies komunistiskās un nacistiskās okupācijas varām un būdami pakļauti represijām, sargāja Latvijas valstiskuma ideju laika posmā no 1940. līdz 1957. gadam. Šādi reizē ar stāstu par okupācijas varu noziegumiem pret Latvijas valsti un tās pilsoņiem uzsvars būs likts uz varoņiem, kuri, saglabājot savu pašcienību un sirdsapziņu visgrūtākajos apstākļos, cīnījās pret iebrucējiem. Ekspozīcijai kuratore piešķirusi poētisku un spēcīgu nosaukumu – “Sirdsapziņas ugunsurs”.

Ekspozīcijas projekta iecere paredz, ka tā atradīsies kādreizējā čekas Cēsu apriņķa daļas priekšlaicīgā ieslodzījuma ēkā, kas, laika zoba apskādēta, tomēr saglabājusies Cēsīs, Pils ielā 12. Piesaistot profesionālus palīgus –

arhitektu Mareku Birznieku un jaunus, savu varēšanu apliecinājušus māksliniekus Reini un Kristu Dzudilo, kā arī finanču līdzekļus un vācot ziedojumus, 2015. gadā aizsāktā ekspozīcijas projekta realizācija līdz šim veiksmīgi ir virzījusies uz priekšu. Cēsniekiem ir izdevies paveikt patiesi daudz. Finanču piesaiste, protams, ir mijusies gan ar veiksmēm, gan neveiksmēm. Ziedotāji galvenokārt ir bijuši okupācijas varu netaisnību lielākie cietēji, kuri nav turīgākā Latvijas sabiedrības daļa, tāpēc, lai gan viņi skaitliski ir daudz, ziedotās summas kopumā ir nelielas (10 – 100 EUR). Cēsu pašvaldība ir bijusi ļoti atbalstoša un trīs gadus pēc kārtas ir piešķirusi projektam katru gadu pa 10 000 EUR. Arī Valsts Kultūrkapitāla fonds nav liecis savu atbalstu, trīs gadus pēc kārtas lielā projektu konkursā no mērķprogrammas “Latvijai 100” piešķirot ekspozīcijas izveidei 26 500 EUR, kas gan ir tikai daļa no prasītās summas. Atbalstu 5000 EUR apmērā apsolījis arī Konrāda Adenauera fonds. Kādreizējā Cēsu apriņķa teritorijā šodien darbojas vairākas pašvaldības – tās visas uzrunājām, un daļa ar nelielām summām no 200 līdz 1500 EUR ekspozīcijas ieceri ir atbalstījušas. Ir izdevies piesaistīt arī mazus vietējos uzņēmumus gan pašvaldības, gan individuālos kā sponsorus, kas palīdzējuši bez maksas izstrādāt ēkas remontdarbu

techniskos projektus, gan piesaistot nepieciešamos būvmateriālus ekspozīcijas iekārtošanai, vislielāko atbalstu esam guvuši no a/s “Latvijas finieris”.

Pamatojoties uz topošās ekspozīcijas ēkas īpašnieka LR Iekšlietu ministrijas, Cēsu novada domes un Cēsu represēto biedrību 2016. gada maijā noslēgto vienošanos, ekspozīcija minētajā ēkā Cēsīs būs pieejama līdz 2046. gadam. 2017. gadā ekspozīcijai piešķirts Latvijas valsts Simtgades notikuma statuss un tā iekļauta Simtgades notikumu kalendārā. Diemžēl Iekšlietu ministrija ēkas remonta darbos ieguldījusi vien nelielu summu un šogad neredz iespēju iesaistīties ēkas remonta līdzfinansēšanā. Lai godam pabeigtu ekspozīcijas ēkas remontu, joprojām nepieciešami 60 000 EUR. Lai ēkā iekārtotu ekspozīciju – 9 000 EUR.

Ekspozīcijas veidotāji tic, ka tā būs vieta, kur kopā pulcināt Cēsu un apkārtnes iedzīvotājus no Raskuma, Auciema, Mazstraupes, Raunas, Jaunraunas, Priekuļiem, Drustiem, Dzērbenes, Taurenas, Skujenes, Drabešiem, Sērmūkšiem, Piebalgas, Jaunpiebalgas, Inešiem, Ergļiem, Katrinas un citām vietām, kas līdz padomju teritoriālajai reformai 1949. gadā ietilpa kādreizējā Cēsu apriņķī. Ekspozīcijā viņi varēs uzzināt par okupāciju norisi, izprast traumatisko okupāciju pieredzi, apjaust tās sekas, kuŗas joprojām traucē dzīvot labāk šodienas Latvijā un

veidot labāku valsts rītdienu.

Cēsnieku iniciatīvas rezultātā Cēsīs būs pieejams Latvijas sabiedrību izglītojošs, pašapziņu un patriotismu vairojošs un Valsts gribu stiprinošs resurss, kas kalpos par vērtīgu izglītības bazi plašai sabiedrībai. Ļoti, ļoti ir vajadzīgs atbalsts, tāpēc, ja vien jums ir iespējams palīdzēt, lūdzu, neliedziet palīdzību, lai cēsniekiem izdotos īstenot ekspozīcijas ieceri un izveidot vēsturiski nozīmīgu izglītojošu un patriotismu vairojošu vietu Cēsīs. Ekspozīcijas atbalstītāju un veidotāju vārdā aicinu ikvienu ziedot ekspozīcijas “Sirdsapziņas ugunsurs” izveidei Cēsīs.

Elina Kalniņa,
Ekspozīcijas “Sirdsapziņas ugunsurs” kuratore

Pēc statūtiem Okupācijas mūzeja atbalsta grupas (OMFA) darbs nav ierobežots uz atbalstu Okupācijas Mūzejam, bet paredz iespēju veicināt citus projektus, kuri tieši atbalsta Okupācijas mūzeja misiju izglītēt Latvijas iedzīvotājus, tūristus un citus viesus par okupāciju, tās skarbām sekām un arī tautas pretestību svešai varai. Ziedojumus Cēsu okupācijas mūzejam “Sirdsapziņas ugunsurs” nogādāsim cēsniekiem. Čeki (norādot ziedojuma mērķi) rakstāmi OMFA c/o Ilze Resnis, 10930 Nollwood Dr., Chardon, OH 44024. Ziedojumi atvelkami, aprēķinot ienākumu nodokļus.

Irēne Lazda, OMFA priekšsēde

INESE RAUBIŠĶE

17. maijā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Draugu telpā notika aizkustinošs, kupli apmeklēts sarīkojums – grāmatas *Nyet, nyet Soviet!* atklāšanas svētki. Vietas izvēle zīmīga – jo, kā pastāstīja rīkotāji “tieši šeit, Nacionālajā bibliotēkā, radās doma par šo grāmatu, te mēs viņu veidojām, šeit notika intervijas un šurp to kā bērnu pirms dažām dienām atvedām...”

Nyet, nyet, Soviet! veido stāsti par latviešu politiskajām demonstrācijām trimdā. Izdevums tapis mūzeja un pētniecības centra “Latvieši pasaulē” īstenotā projekta ietvaros. No 2013. līdz 2017. gadam septiņi projekta darbinieki – Marianna Auliciema, Maija Hinkle, Petra Ininberga, Arta Šavdona, Brigita Tamuža, Ieva Vītola un Juris Zalāns – pierakstīja latviešu atmiņu stāstus par dalību vai pieredzēto politiskajās akcijās un demonstrācijās (chronoloģiskais ietvars no 1944. līdz 1991. gadam). Intervēti tika latvieši Latvijā, Lielbritānijā, Kanādā, Zviedrijā un ASV. Par izdevuma mērķi ļoti lakoniski ievadtektā pateikušas Marianna Auliciema un Ieva Vītola: “Grāmatas *Nyet, nyet, Soviet!* mērķis nav bijis apkopot latviešu politiskās darbības vēsturi trimdā, tās galvenā iecere ir atklāt cil-

vēcīgo un emocionālo politiskajā rīcībā, aicinot lasītājus pārdomāt savu nostāju un pilsonisko līdzdalību mūsdienās”. Grāmatai nosacīti ir divas daļas: pirmajā ir apkopoti stāsti par pavisam 70 demonstrācijām un akcijām Eiropā, Kanādā, Austrālijā un ASV; otrā (mazākā) daļa veltīta personīgās pieredzes stāstiem, kur atklājas gan pieredze, gan demonstrāciju nozi-

me. Ne vienmēr demonstrācijas bija sekmīgas, bija arī neveiksmes. Grāmatai ietverti stāsti par demonstrāciju ikdienā, par motivāciju, kā arī par demonstrāciju vērtējumu un ietekmi. “Latvieši pasaulē” līdzstrādnieces un grāmatas sastādītājas Ievas Vītoles viedoklis: “Šī grāmata būs lieliska rokasgrāmata sabiedrisko attiecību speciālistiem (esošiem un topošiem), jo

Demonstrantu uniformas jaunais modelis no Pētera Elferta kā dāvinājums tiek pasniegts mūzejam “Latvieši pasaulē”

Marianna Auliciema saņem dāvinājumu mūzejam “Latvieši pasaulē” – Baltijas brīvības un miera kuģa akcijas karogu, ko uzdāvināja Mārtiņā Zandbergs. Tas būs viens no galvenajiem mūzeja eksponātiem

Grāmatas draugi kuplā skaitā pulcējušies LNB Draugu telpā

Nyet, nyet, Soviet!

Raitis Freimanis: “Ļoti liels prieks par šo grāmatu. Super!”

Pēteris Elferts demonstrē uniformas – krekla – jauno modeli

šeit var izlasīt, kā ar izdomu un asprātību var ko īstenot, aizraut pārējos un likt runāt par latviešu lietu”. Grāmatai ir bagāts ilustratīvais materiāls, apzināti atstātas valodas īpatnības – gan stāstījums, gan personvārdu un vietu nosaukumos. Ieva Vītola: “Gribējām saglabāt dzīvā stāstījuma klātbūtni”.

LNB direktors Andris Vilks grāmatu raksturo kā “...vērtīgu papildinājumu visam tam stāstam par to, kas bija trimdā, kāda bija šo daudzo gadu vieta Latvijas vēsturē”. Grāmatai ir arī paša Andra Vilka – Latvijas latvieša pieredzes stāsts, kas saistīts ar Baltijas brīvības un miera kuģa akciju 1985. gadā. Starp citu, šī provokācija no *Rietumiem* (kā to savulaik raksturoja

Padomju Savienība) ne reizi vien tiek pieminēta arī atmiņu stāstos grāmata.

Nyet, nyet, Soviet! stāstnieku vidū ir savulaik aktīvais demonstrants, bijušais trimdas latvietis, šodien Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Turcijas Republikā, Irākas Republikā un Irānas Islāma Republikā ar vēstnieka rezidences vietu Ankarā Pēteris Elferts, kušs atzīmēja, ka grāmatai ir dokumentētas latviešu pēdas pasaulē, “58 cilvēku stāsti – šie stāsti pārstāv vairāk nekā 180 000 cilvēkus, kuŗi bija trimdā un sapņoja par brīvu Latviju”.

Sarīkojuma gaitā, grāmatas draugu emocionāli atbalstīti, Pēteris Elferts, Oļģerts Pavlovskis, Anna Muchka, Astra Pavlovska un Raitis Freimanis nolasīja savus stāstus, kas šodien liek pasmaidīt gan pašiem, gan klausītājiem...

Un pasākuma nobeigumā Raitis izteica, liekas, kopīgu vērtējumu “Ļoti liels prieks par šo grāmatu. Super!”

Darbs dzen darbu – “Latvieši pasaulē” biroja vadītāja Marianna Auliciema jau iepazīstināja ar jaunu projektu, kas tiešā veidā ir saistīts ar grāmatu *Nyet, nyet, Soviet!* Proti, top filma (režisore Māra Pelēce), un šajā reizē tika demonstrēta tās deviņu minūšu pietiekums. Mērķtiecīgi tiek veidots mūzejs “Latvieši pasaulē” un tā krājumi tagad tiks papildināti ar diviem vērtīgiem dāvinājumiem: demonstrantu uniformu – īpašā krekla (kuru pazīst vai visi trimdas latvieši) jauno, oriģinālo versiju – un vienu no Baltijas brīvības un miera kuģa akcijas karogiem, ko savulaik darinājušas Stokholmā dzīvojošās latvietes.

OKUPĀCIJAS MŪZEJA GARIŅŠ STĀSTA

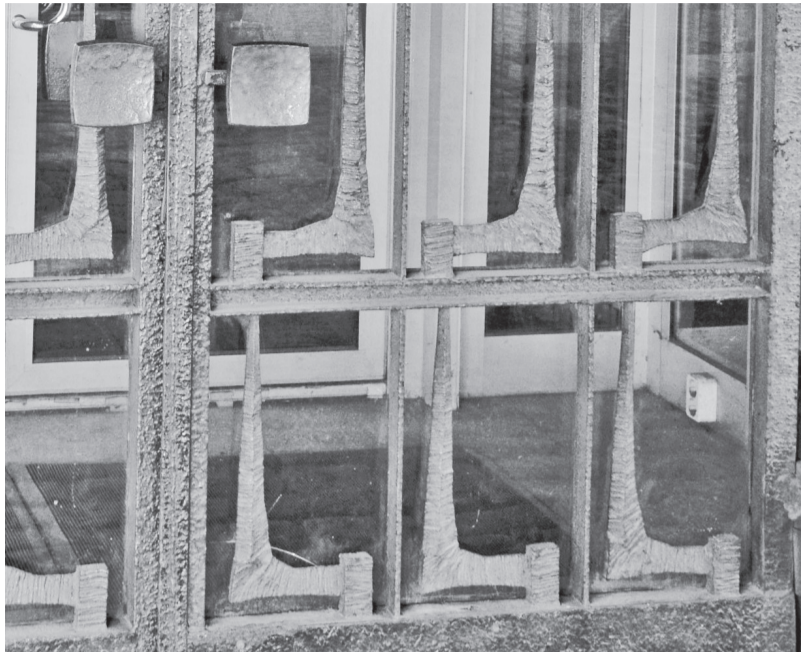
19. Latviešu strēlnieku durkļi vecajā Mūzeja ēkā

Man visu laiku rūp, kas notiks ar gariem, gariņiem, spokiem un rēģiem vecajā Mūzeja ēkā, kad tā pārtaps *Nākotnes namā*. Ne jau ar visiem viegli sadzīvot, un ceru, ka daži no tiem pratisies aizvākties, bet ir arī daži, no kuriem negribas šķirties. Man liekas, ka latviešu strēlnieku gariem ir vieta arī *Nākotnes namā*. Ceru, ka viņu pēdas saglabāsies un atgādinās ne tikai par strēlniekiem pašiem, bet arī par viņu lomu un likteni Latvijas vēsturē.

Nu jā, Gunārs Birkerts jau pats gādāja, ka ēkas fasādē paliks daļa vecā vara seguma, kas reiz bija sarkans, tagad kļuvis melns, bet nu jau ar nelielu cerīgu zaļu patinas piedevu. Laukumā paliks arī pieminekļi Latviešu strēlniekiem 1915-1920. Un Mūzeja ļaudis sola vestibilā iekārtot nelielu izstādi par ēkas vēsturi. Bet vai saglabāsies dažas manas mīļlietas?

Pirms pāris nedēļām Mūzeja vadība oficiāli atvadījās no vecās ēkas apsaimniekošanas un nodeva to Valsts akciju sabiedrībai "Valsts nekustamie īpašumi," lai varētu sākties celtniecība. Un tur palika gan smagās ieejas durvis, gan arī sākotnēji sarkanās vara plāksnes. Ceru, ka celtnieki tās vienkārši neizmetīs lūžņos. Sola, ka ne.

Par durvīm. Nezinu, vai visi apmeklētāji ievēroja, ka durvis bija tik smagas, jo tajās bija iestrādāti metālā atlieti strēlnieku durkļi kā

draudīgi ieejas sargi. Jā, toreiz, Pirmajā pasaules karā, uz šautenēm varēja piestiprināt durkļus, kas lieti nodereja tuvciņās. Latviešu strēlnieki ar tiem mācēja apieties, un dažam labam vācu kaņavīram tie atņēma dzīvību. Strēlnieku durkļi atgādina gan par Nāves salu, gan Ziemeļvētku kaujām Tīrelpurvā, gan arī strēlnieku kaujām vēlāk Krievijas plašumos, ticot Ļeņina solījumiem par tautu brīvību. Bet man liekas, tie atgādina arī par īsto Latvijas neatkarības karu, par Cēsu kaujām, par uzvaru pār Bermonta armiju, par Latgales atbrīvošanu, par Latvijas

armiju, kas izkaroja Latvijas suverēnitāti, bet kam nebija lemts to aizsargāt pret Staļina un Hitlera sazvērestību. Gribētos arī, lai durvis ar durkļiem atgādina par latviešu kaņavīriem, kuŗi Otrajā pasaules karā atkal bija spiesti kaņot svešās uniformās, bet sirdis ar domu par Latvijas brīvību. Un par tiem, kuŗi mežos, atstāti vieni, vēl ilgi nepakļāvās padomju varai, ticot Rietumiem ...

Bet par tiem pirmajiem, kuŗi noticēja Ļeņinam, liecina arī vēl sarkanās vara plāksnes, kas tikai viegli apsūbējušas. Tās dažs labs atcerēsies, kāpjot pa kāpnēm uz

Mūzeja zāli. Kāds gids, atceros, bija ieradis augstajiem Mūzeja viesiem skaidrot, klauvējot pie plāksnēm, ka tās, lūk, esot tādas, kā iesākumā, kad ēku atklāja, Ļeņina simt gadu jubileju svinot. To taču droši visi zinot – kad, viņš viltīgi piemiedza aci. Pauze. Klusums. Nu, protams – 1970. gada 22. aprīlī. Tad te atklāts mūzejs Ļeņina uzticamajai, bet lētticīgajai latviešu strēlnieku gvardei, uz kuŗas durkļiem paļāvās Ļeņins. Tai pašā laikā – bez sarkanā apvērsuma nezin' vai būtu tapusi neatkarīgā Latvija. Bet par savu lētticību beigās paši ticīgākie kļuva par Staļina lielā terora upuriem 1937. gadā. Ceru, ka plāksnes paliks, ka vecais gids Nā-

kotnes namā atkal varēs piekļaut pie sarkanās plāksnes un šķetināt Latvijas zemes, tautas un valsts liktenstāstu, bet es turpināt sarunas ar latviešu strēlnieku gariem.

Par Latvijas Okupācijas mūzeja darba laikiem var uzzināt Mūzeja mājaslapā: okupacijasmuzejs.lv Turpat var arī uzzināt par Mūzeja ekspozīciju Čekas galvenajā mītnē "Stūra mājā" un iespēju gida pavadībā apmeklēt cietumu, ko tur Čeka iekārtoja 1940. gadā. Gan pagaidu ekspozīcija Raiņa bulvārī 7, gan "Stūra mājas" ekspozīcija un cietums Brīvības ielā 61 atvērti 7 dienas nedēļā.

Latvijas Okupācijas mūzeja 25 gadu svinības notiks 27. jūnijā.

Maija beigās parakstis līgumu par Nākotnes nama celtniecību. Būvdarbi sāksies jau šovasar. Lai iekārtotu Mūzeju jaunajās telpās, vēl varat pievienoties ziedotāju pulkam: <http://okupacijasmuzejs.lv/iv/ziedot/nakotnes-nama-ziedotaji>.

ASV. Čeki rakstāmi OMFA (ja vajag, ar ziedojuma mērķa norādi) un sūtāmi Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

KANADA. Čeki rakstāmi LRDF (Latvian Relief and Development Fund) ar atzīmi "Okupācijas mūzejam" (ja vajag, arī ar mērķa norādi) un sūtāmi: Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave, Nepean, ON K2H5J2. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

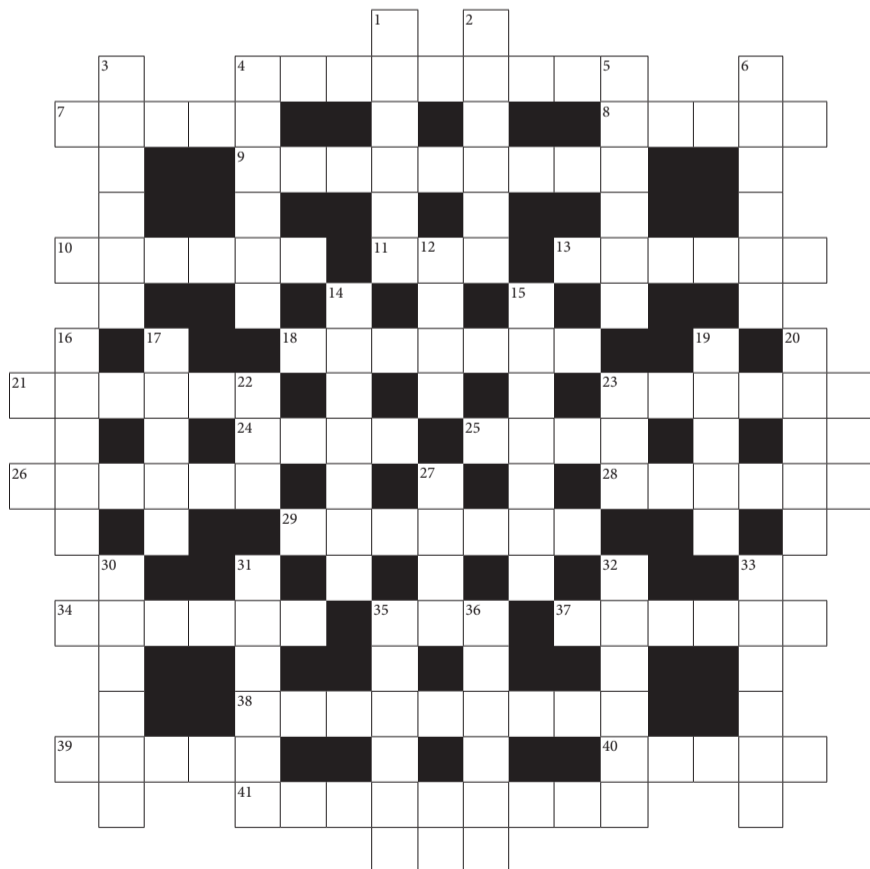
AUSTRALIJA. Čeki rakstāmi (pievienojot mērķa norādi) un sūtāmi mūzeja pārstāvei: Ināra Graudiņa, 141 Darley Road, Randwick, NSW 2031.

LIELBRITANIJA. Čeki rakstāmi (ja vajag, ar mērķa norādi) un sūtāmi mūzeja pārstāvei: Inese A. Smith, 36 Fairmount Drive, Loughborough, LE11 3JR vai (ar mērķa norādi) Latvian Educational Foundation, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire LE17 6DF.

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

vieta Vecumnieku novadā. 12. Aizliegums. 14. J. Janševska romāns. 15. Viengadīgs lakstaugs, nezāle. 16. Muļķis, āksts. 17. Nocietinājums, atbalsta punkts. 19. Krievu dzejnieks (1880-1921). 20. Angļu rakstnieks (1905-1980). 22. Aiviekstes pieteka. 23. Uzņēmēj sabiedrība Latvijā (*abrev.*). 27. Svinīga sanāksme mācību iestādēs. 30. Dejas mākslas veids. 31. Keramikas pudeles. 32. Valsts galvaspilsēta Rietumāfrikā. 33. Krievu astronoms (1819-1905). 35. Dziļi personisks. 36. Sacerētājs.

Krustvārdu mīklas (Nr. 18) atrisinājums

Līmeniski. 4. Pasakalja. 7. Sanda. 8. Užava. 9. Karameles. 10. Katete. 11. Abe. 13. Karatē. 18. Korsete. 21. Patoss. 23. Kopija. 24. Alts. 25. Āmte. 26. Skadrs. 28. Anketa. 29. Anatols. 34. Balets. 35. Ass. 37. Kalēti. 38. Akvalangs. 39. Bļefs. 40. Kreda. 41. "Skaidiena".

Stateniski. 1. Tabaka. 2. Lafete. 3. Saivas. 4. Pakete. 5. Austas. 6. Aviete. 12. Bass. 14. Pontoni. 15. Stimuls. 16. Laika. 17. Zonde. 19. Opaks. 20. Kjats. 22. SAS. 23. Kea. 27. Ots. 30. Gazele. 31. Atlās. 32. Bauska. 33. Stunda. 35. Asaris. 36. Skanis.

Līmeniski. 4. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 7. Itāliešu komponists (1813-1901). 8. Sievietes vārds (*jūl.*). 9. Senu un retu grāmatu tirgotājs. 10. Vācu fizikālis (1850-1918). 11. Kaujas cirvis. 13. Maizes kukuļi. 18. Bultas. 21. Ķirzakveidīgo apakškārtas dzīvnieki. 23. Viesu pieņemamā telpa. 24. Valsts Centrālajā Afrikā. 25. Sieviešu tērps Indijā. 26. Pilsēta ASV ziemeļrietumos. 28. Padziļinājums, niša sienā. 29. Ali-

gatoru bumbiere. 34. Daudzkausu ekskavators iegulu rakšanai. 35. Amazones pieteka. 37. Apģērba detaļa. 38. Sistematizēts kartīšu kopums. 39. Mācība par morāli. 40. Kalēja darbavieta. 41. Valsts Eiropā.

Stateniski. 1. Franču izcelsmes krievu baletdejojotājs (1818-1910). 2. Ūdenssporta centrs pie Tallinas. 3. Jūrmalas pilsētas daļa. 4. Šaurdeguna pērtiķis. 5. Izejviela alus gatavošanai. 6. Apdzīvota

ĪSZIŅAS

Latvijā no 28. maija līdz 8. jūlijam darbosies XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku vēstniecības, kas atradīsies lieldrauga veikalos "Rimi". **Zemgales vēstneši** ir Alise Delzkalēja un Rainers Vorslavs, kuŗi kopā dejo gan uz skatuves, gan dzīvē. **Latgales vēstneši** – dejojāta Sanita Greļevska un korists Raimonds Ušpelis. **Vidzemes vēstneši** – Jānis un Maruta Matisoni, kas jau 30 gadus ir kopā deju un mīlestībā. **Kurzemes vēstneši** – Zanda Gulbe no kuŗa "Lauma" un Gundars Zadvovskis. **Rīgas vēstneši** – Laura Siliņa no TDA "Rotaļa" un Uvis Dredžels no TDA "Vektors".

Daugavpili 26. maijā un Jelgavā 2. jūnijā noritēs XX Tautas deju festivāls "Latvju bērni danci veda", kur dalīties priekā ielās un parkos aicina visu Latvijas reģionu mazie dejojāji. Daugavpili (4 614 no 225 kopām) īpaši uz lielkoncertu gaidīs Ledus hallē. Jelgavā (118 kopas ar 4 077 dejojājiem) vienosies kopīgā svētku gājienā līdz Latvijas Valsts prezidenta J. Čakstes piemineklim, kur noliks ziedus, un tālāk aizdejos līdz festivāla galvenajai norises vietai – Zemgales Olimpiskajā centrā.

Latvijas pilis un muižas 24. un 25. maijā Eiropas Kultūras mantojuma gada ietvaros pirmo reizi Atvērto durvju dienas. Ikvienam interesentam ļaujot iepazīt 40 vēsturiskās ēkas. Iniciators ir Eiropas Vēsturisko ēku asociācija (*European Historic Houses Association*), ar mudi – "Mūsu māja, jūsu mantojums" (*Our House, Your Heritage*). 24. maijā aizsākās arī ikgadējā akcija "Apmeklēsim Baltijas pilis un muižas – svinēsim kopā!", kas turpināsies līdz septembra vidum.

Mazmežotnes muižā 17. maijā atklāta skolēnu radīto vides objektu un mākslas darbu izstāde "Visa Dieva radībiņa saulītē ligojās", informē Valsts izglītības satura centrs (VISC). Tā veidota sadarbībā ar izglītības iestāžu mākslas pulciņu audzēkņiem un pedagogiem. No 410 konkursam iesūtītajiem darbiem izstādē līdz 12. septembrim apskatāmi 126 paši radošākie skolēnu mākslas un vides objekti.

Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā 25. maijā plkst. 12 notiks VII STARPTAUTISKAIS LATGALES GRAFIKAS SIMPOZIJS.

No 25. līdz 27. maijam aicina uz bezmaksas selekcionāra Jāņa Salena tulpju izstādi. Viņa sipolpuķu audzētava ar retām tulpju šķirnēm (500) atrodas Bauskas novada Gailišu pagastā.

SIA "Ventpils lidosta" 26. maijā sadarbībā ar Nacionālajiem Bruņotajiem spēkiem (NBS) un Valsts robežsardzi rīko **atvērto durvju dienu lidlaukā.** Būs iespēja klātienē apskatīt NBS un Valsts Robežsardzes aviācijas pārvaldes gaisa kuģus, vairākas avioskolu un privātas lidmašīnas, kā arī bezpilota gaisa kuģus – radiovadāmos lidmašīnas un dronus – un to paraugdemonstrējumus. Klāt būs arī 46. Kājnieku bataljona zemessargi ar ekipējumu, NBS rekrutēšanas un atlases centra speciālisti, kas iepazīstinās ar iespējām dienēt NBS.

(Turpinājums 11. lpp.)

IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress aicina!

IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress

Vēl tikai līdz 6. jūnijam iespējams pieteikties IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresam, kas norisināsies no 18. līdz 20. jūnijam Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un pulcēs Latvijas un pasaules latviešu zinātniekus, stratēģiskos partnerus un draugus. Kongresā Latvijas un diasporas zinātnieki tiksies ar sabiedrības pārstāvjiem un runās par to, kā padarīt Latviju drošāku un pārtikušāku.

Būtiska IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresa iezīme ir dalībnieku plašā pārstāvētība – runātāji ir gan Latvijā plaši pazī-

tami zinātnieki, gan pētnieki un stratēģiskie partneri no ārvalstīm. Līdz 22. maijam ir pieteikušies 560 dalībnieki no Amerikas, Austrālijas, Argentīnas, Kolumbijas, Skandināvijas, Vācijas, Lielbritānijas u.c. Saņemti 107 stenda referātu pieteikumi piecās nozaru sekcijās.

Kongresa pirmās dienas vadmotīvs būs sabiedrības drošība. Kongresa ievadreferātu lasīs Dr. Vaira Viķe-Freiberga, diskutējās piedalīsies ASV Nacionālā Zinātnes fonda (*National Science Foundation - NSF*) vadošais programmu direktors Dr. Viktors Piotrovskis (*Victor Piotrowski*), profesors Nevils Bolts (*Neville Bolt*) no Londonas Karaliskās kolledžas Stratēģiskās komunikācijas centra un citi starptautiski plaši pazīstami speciālisti. Diskusiju dalībnieki vairākās sesijās diskutēs arī par informatīvo telpu, tehnoloģisko un kibernetisko drošību, kā arī par tautsaimniecību.

Otrās dienas vadmotīvs – iezīmēt pasaules attīstības tendences

zinātnes jomā un Latvijas iespējas tajās. Sekcijas vadīs sabiedrībā zināmi Latvijas pētnieki, tai skaitā Latvijas izcelsmes pētnieki no ārvalstīm – mašīnbūves inženieris Dr. Mārcis Jansons, valsts pārvaldes, organizatoriskās teorijas un zinātnes un tehnoloģiju politikas pētniece Dr. Jūlija Melkere un endokrinologs Dr. med. Uģis Gruntmanis.

Savukārt trešajā dienā dalībnieki vērsīs skatu nākotnē un noslēdzošajā forumā “Latvijas formula 2050” diskutēs par Latvijas attīstības scenārijiem un piedāvās risinājumus, īpašu uzmanību pievēršot ģeopolitikai, investīciju un resursu plūsmām, tehnoloģijām un reģionālajai līderībai. Noslēgumā tiks pieņemta Kongresa rezolūcija.

18. jūnija vakarā kongresa apmeklētāji tiek aicināti uz Jāņu ieligošanas un Saulgriežu pasā-

kumu. 19. jūnijā notiks “Ziedoņa mūzeja” organizētā projekta “Ideju pavasaris” sarīkojums ar grupas “Carneval Youth” uzstāšanos.

Kongresam paralēli notiks Latvijas vēsturnieku II kongress un Pasaules latviešu juristu III kongress.

Kongresam var reģistrēties mājaslapā congress.sciencelatvia.lv līdz 6. jūnijam.

Pieteikumi mediju akreditācijai tiek pieņemti elektroniski līdz 12. jūnijam, aizpildot pieteikuma anketu kongresa mājaslapā congress.sciencelatvia.lv/mediju-akreditacija/

IZIRĒ labiekārtotu trīsistabu dzīvokli Saulkrastos, Mācītājmuižā, vasaras sezonā. Klusa vieta, skaista apkārtnē. Līdz jūrai 10 minūšu gājiens. Līdz pilsētas centram, kā arī vilcienam un autobusa pieturām – 15 minūtes.

Tālr.: +371 26138854, e-pasts: saule.22@inbox.lv

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

MATĪSS KUKAINIS
ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,

iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Līgita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvētība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr.: 07788790952, e-pasts: terezebogdanova@inbox.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 875; 12 mēneši SEK 1550. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administratoru +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro; 6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN: DE9420010020021751204, BIC: PBNKDEFF. Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citas Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro; 12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem 55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā GBP 3.50 (EUR 6) par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā – SEK 600.

Komerģiālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 slejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia
Iespiests: SIA EVEKO, Rīgā

ĪSZIŅAS

Zemkopības ministrija (ZM) līdz 1. jūnijam aicina zivsaimniecības nozares uzņēmējus pieteikties balvai “Lielais loms 2018”. Izvirzīt pretendētus konkursam aicināti zivsaimniecības nozares uzņēmumi, nevalstiskās organizācijas un pašvaldības. Labākos apbalvos nominācijās – “Gada zvejas uzņēmums”, “Gada akvokultūras uzņēmums”, “Gada uzņēmums zivju apstrādē” un “Jauns un daudzsoļošs nozarē”, kā arī tiks pasniegta speciālā balva nominācijā “Ieguldījums zivsaimniecības popularizēšanā”. Pieteikumi jāiesniedz Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra konsultāciju birojos, Lauku atbalsta dienesta (LAD) reģionālajās pārvaldēs vai LAD Klientu apkalpošanas daļā – Rīgā, Republikas laukumā 2.

Nigrandes pagasta z/s “Čības” (vadītāja Gunta Rozenbaha) jau Māmiņu dienā Liepājas Pētertīrģū iepriecināja ar pašu audzētām pirmajām zemenēm. Tās jau vairākus gadus tik agri tiek izlolotas siltumnīcās.

Tukuma novada Džūkstē pulcējās mazpulcēni, lai piedalītos XXIII Latvijas mazpulku sporta spēlēs “Zaļais starts!”, kuŗas organizēja Latvijas mazpulku Rīgas klubiņš un 307. Džūkstes mazpulks. Piedalījās pavisam 54 komandas no dažādiem valsts reģioniem. Mazpulcēniem, kuŗi šogad realizēs projektu “Sīpoli Latvijas karoga krāsā”, kas veltīts Latvijas Simtgadei, varēja iegādāties sēklas materiālu. Izaudzētos sīpolus rudenī varēs nodot z/s “Ezerkauliņi” to realizācijai lielveikalos “Maxima”.

Liepājā 16. maijā J. Čakstes laukumā izskanēja koncerts “Baltijas valstīm – 100!” ar Latvijas, Lietuvas un Igaunijas Bruņoto spēku vadošo orķestru piedalīšanos. Igaunijas Aizsardzības spēku orķestris, Latvijas Nacionālo bruņoto spēku stāba orķestris un Lietuvas Bruņoto spēku Centrālais orķestris iestudējis populāru igauņu, latviešu un lietuviešu mūzikas programmu, ar kuŗu maijā koncertē Baltijas valstu lielākajās pilsētās.

Abgunstes muižā isteno projektu “Trīs kambari – trīs paaudzes – viens dārzs”, ko atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds. Lai atdzīvinātu Latvijā zudušās lielformāta dārza keramikas tradīcijas, jādod iespēja latviešu keramiķiem Violetai Jātniecei, Kornēlijai Ozoliņai un Silvijai Šmidkenai veidot lielformāta darbus no šamota un apdedzināt tos muižā uzbūvētajā Baltijā lielākajā trīskambaru Noborigamas ceplī. Darbi tiks izstādīti Zaļenieku kokaudzētavas paraudzējā.

Latvijas atkritumu apsaimniekotājs “Zaļā josta” rīkoja skolām un bērnudārziem dizaina priekšmetu konkursu “Mans veltījums tīrai Latvijai”, kur bija jāizgatavo lietas un priekšmeti no otrreiz pārstrādājamā materiāla. Bērnu veidotie darbi ir apskatāmi Latvijas Dabas muzejā Rīgā līdz 10. jūnijam.

Kalna pagastā atrasts trīs Otrajā pasaules karā kritušo vācu karavīru apbedījums. Pēc vietējo aptuvenās norādes to atklājuši meklēšanas vienības “Legenda” pārstāvji. Diviem ir identifikācijas žetoni, tāpēc būs viegli noteikt viņu personību. Informācija tiks nodota Vācu kara kapu aprūpes Tautas apvienībai (*Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e. V.*), kas ir galvenais lēmējs par tālāku pārapbedīšanu. Otrajā pasaules karā Latvijā krituši 94 000 vācu armijas karavīru, no kuŗiem 25 000 ir pārapbedīti Saldus Vācu karavīru kapos, kas ir lielākie Baltijas valstīs.

Īsziņas sagatavojusi Valija Berkina

SPORTS SPORTS SPORTS

Latvijas hokejisti – astotajā vietā

CETURTDALĪFINĀLĀ PĒC DEVIŅIEM GADIEM

Latvijas hokejisti izšķirīga spēle par iekļūšanu ceturtdalīnālā bija pret Dānijas valstsvienību, kas arī pretendēja uz vietu astoņu labāko komandu vidū. Abiem pretiniekiem derēja tikai uzvara.

Latvija – Dānija 1:0 (0:0, 0:0, 0:0). Mūsu hokejisti precīzi ievēroja spēles plānu, ko bija izstrādājis galvenais treneris Bobs Hārtlijs, un tas deva augļus. Pēc Andra Džeriņa veiksmīgā raidījuma pirmajā trešdaļā šis “futbola rezultāts” – 1:0 – saglabājās līdz pat spēles beigām. Vārtos lielisku spēli aizvadīja Elvis Merzļikins, kurš palika nepārspēts, atvairot visas 19 pretinieku raidītās ripas. Līdz ar to Latvijas izlase pēc deviņiem gadiem atkal ieguva tiesības spēlēt ceturtdalīnālā.

B grupas turnīra nobeiguma tabula. Komandas, vārti, punkti, vieta.

Somija	38:11	16
ASV	39:16	16
Kanada	32:12	15
Latvija	16:16	13
Dānija	13:17	11
Vācija	16:20	7
Norvēģija	13:31	6
Koreja	4:48	0

ZVIEDRI – STINGRI EKSAINĒTĀJI

Pirms Latvijas – Zviedrijas spēles daži eksperti rezultātu prognozēja bibliiski – ka “Dāvids cīnīsies ar Goliātu”. Var viņiem piekrist, jo zviedri mūsu izlasi allaž skolojuši – iepriekšējās 14 spēlēs mūsu hokejistiem no Zviedrijas izlases izdevies “izplēst” tikai vienu uzvaru (2009. gadā – 3:2 ar pēcspēles metieniem) un vienu neizšķirtu (1997. gadā – 1:1).

ZVIEDRI PAGLĀBĀS...

Latvija – Zviedrija 2:3 (0:0, 1:1, 1:2). Spēle izrādījās sīva, un var teikt, ka Dāvids iemeta ar akmeni Goliātam – pasaules čempioni ar lielām pūlēm izglābās no nepatīkšanām. Trešajā periodā, kad rezultāts bija 3:2 Zviedrijas izlases labā, mūsu hokejistiem bija lieliska izdevība panākt neizšķirtu (pirms tam vārtus bija guvuši Bļugers un Balcers), taču tā diemžēl palika neizmantota. Un ja vēl Latvijas komanda būtu realizējusi skaitliskā vairākuma iespējas (vienu brīdi pat pieci mūsējie pret trim zviedriem), rezultāts varēja būt citāds.

Elvis Merzļikins savā “cietoksnī”

Kā zviedri vērtēja šo spraigo spēli? Viens no viņu labākajiem spēlētājiem Filips Fošbergs, kas guva vienus vārtus: “Mēs bijām sagatavoti Latvijas spēles stilam. Viņu komanda aizvadīja lielisku cīņu pret Kanadu un ASV. Protams, spēle pret Somiju viņiem bija vilšanās (1:8 – Red.), bet pārējās spēles bija līdzvērtīgas, turklāt arī vārtsargs Merzļikins spēlēja lieliski. Pret Latviju gaidījām grūtu spēli, un tāda tā arī bija.” Merzļikins spēlēja pret Zviedrijas vienību atvairīja 31 metienu, vairākkārt glābdams Latviju no vārtu zaudējuma.

RĪGAS MARATONS KĀ LIELI SVĒTKI AR REKORDU

Lattelecom Rīgas maratons šogad pulcēja rekordlielu dalībnieku

skaitu – aptuveni 37 500 skrējēju no 78 pasaules valstīm. Tas ir dalībnieku skaita rekords – pērn maratonā piedalījās vairāk nekā 33 000 sportistu no 70 valstīm. 42,195 km distancē piedalījās vairāk nekā 2000 dalībnieku, savukārt pusmaratona distanci veica aptuveni 7000 cilvēku. Arī balvu fonds šī gada maratonā bija lielāks tā pastāvēšanas vēsturē – 75 000 eiro, no kuŗiem 50 000 eiro sadalīja maratona distancēs pirmajā piecniekā finišējušie.

Skatītāji sveic Rīgas maratona dalībniekus

Ikgadējā Rīgas maratonā uzvaru vīriešu konkurencē ar jaunu sacensību rekordu guva **Cedats Ajana** no Etiopijas – 2.11:00. Labākais no Latvijas skrējējiem bija **Valērijs Žolnerovičs**, kuŗam 7. vieta (2.17:05). Jānis Girgenšons ierindojās 9., Kristaps Bērziņš – 10.vietā.

Valērijs Žolnerovičs

Sieviešu konkurencē uzvaru maratona distancē tikmēr guva par favorīti uzskatītā kenijiete Džordžina Džepkirui Rono, finišēda-

ma pēc divām stundām, 28 minūtēm un 21 sekundes un par vairāk nekā četrām minūtēm apsteidzot etiopieti Tigistu Ajanu. Ātrākā no Latvijas bija **Karīna Helmane-Soročenkova** – 2.55:13, ierindojoties 10. vietā.

Pusmaratona distancē vīriešiem uzvaru guva ukraiņis Oleksandrs Matvijčuks – 1.05:14, par 58 sekundēm apsteidzot **Jāni Višķeru**.

Jānis Višķers

Dāmām uzvaru guva lietuviete Milda Vilčinskaite – 1.14:38, par pusotru minūti apsteidzot Oleksandru Šafari no Ukrainas. Trešo vietu izcīnīja **Iļona Marhele** – 1.16:26, ar ceturto vietu sacensību aprīte atgriezies **Jeļena Prokopčuka**.

Jeļena Prokopčuka

Viens no centrālajiem šī maratona notikumiem bija Latvijas titulētākās garo distancu skrējējas Jeļenas Prokopčukas atgriešanās sacensību aprīte. Prokopčukai šis bija pirmais starts kopš 2016. gada Riodežaneiro Olimpiskajām spēlēm. Pērn septembrī viņa kļuva par māmiņu savam otrajam dēlam, bet tagad 41 gadu vecā gargabalniece nolēmusi atgriezties trasē. Prokopčuka Rīgas maratona 21,0975 kilometru distancē uzvarēja piecas reizes pēc kārtas no 2012. līdz 2016. gadam, bet pērn

viņa grūtniecības dēļ nestratēja. Maratons Rīgā notiek kopš 1991. gada. Sacensības saņēmušas augsta prestiža Starptautiskās Vieglatlētikas federācijas (IAAF) “Bronzas” kvalifikācijas zīmi. Maratonu kopš 2007. gada sadarbibā ar Rīgas domi rīko aģentūra NCom.

RITENBRAUKŠANA

Latvijas riteņbraucējs **Toms Skujiņš** no *Trek-Segafredo* komandas izcīnīja uzvaru UCI Pasaules tūrē iekļautā Kalifornijas velobrauciena trešajā posmā.

Pēdējā posmā uzvaru lielās grupas finiša spurtā izcīnīja Fernando Gaviria, bet Toms Skujiņš ierindojās 55. vietā. Kopvērtējumā mūsu riteņbraucējs tūri beidza cienījamajā 19. vietā, kā arī kļuva par pirmo latvieti, kuŗam izdevies triumfēt pasaules tūres daudzdienu velobraucienā kalnu karaļa kopvērtējumā.

Tieši Kalifornijas velobraucienā Skujiņš izpelnījās riteņbraukšanas sabiedrības uzmanību. 2015. gadā viņš pāris dienu bija kopvērtējuma līderis, tiekot arī pie uzvaras vienā posmā un nobeigumā kopvērtējumā ierindojās 33. vietā. Šī velobrauciena posmos Skujiņš uzvarējis arī 2015. un 2016. gadā.

VOLEJBOLS

Latvijas volejbola izlase Klāgenfurtē izcīnīja uzvaru Eiropas Sudraba ligas pirmajā spēlē, pārspējot Austrijas volejbolistus ar 3:1 (25:21, 12:25, 25:17, 25:22). Mūsu komandas treneris tagad ir Igaunijas speciālists **Āvo Kēls**.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

DIEVKALPOJUMI

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 11 dievkalpojums.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Straumēnos, *Catthorpe Manor*, Lillbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF, svētdien, **27. maijā**, plkst. 10 dievkalpojums.

Lesterā, *St. Ursula's Chapel*, Wyggestons, 160 Hinckley Road, Leicester, LE3 0UX, sestdien, **2. jūnijā**, plkst. 14 dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Derbijā, *Chapel of St. Mary on the Bridge*, Derby, DE1 3AT, svētdien, **3. jūnijā**, plkst. 12 dievkalpojums.

Notinghamā, *Trinity Lutheran Church*, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **3. jūnijā**, plkst. 15 dievkalpojums.

Mansfildā, *St. Peter's and St. Paul's Church*, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **2. jūnijā**, plkst. 11 dievkalpojums.

Pīterborovā, *St. Mark's Church Centre*, Peterborough, PE1 2SN, sestdien, **9. jūnijā**, plkst. 16 dievkalpojums.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Mančesterā, Vācu baznīcā (*Martin Luther Kirche*), 9 Park Road, Stretford, M32 8FE, svētdien, **10. jūnijā**, plkst. 13.30 dievkalpojums.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ, Zviedru baznīcā, 6-11 Harcourt Street, London W1H 4AG, svētdien, 27. maijā plkst. 14 Trisvīnību svētku dievkalpojums.

ZVIEDRIJA

Līdz **6. oktobri** gaidāmajām 13. Saeimas vēlēšanām atlicis pusgads. Kāda patlaban izskatās politiskā situācija Latvijā? Kā orientēties pirmsvēlēšanu informācijas džungļos un izdarīt pārdomātu izvēli? Par šiem un citiem aktuāliem politikas jautājumiem uz tikšanos aicina Zviedrijas

latviešu apvienības Politiskā darba grupa sadarbibā ar Latvijas vēstniecību Zviedrijā.

DIEVKALPOJUMI

INFORMĀCIJA par Zviedrijas latviešu ev. lut. draudzēm un dievkalpojumiem redzama arī mājaslapā www.draudzes.se

ESKILSTŪNAS un VESTEROSAS latviešu ev. lut. draudžu dievkalpojums Vasarsvētku noskaņās Eskilstūnā svētdien, **3. jūnijā**, plkst. 15 Svētā Andreas baznīcā (*Sankt Andreas kyrka*, *Vasavägen 42, Eskilstūnā*). Prāveste Zilgme Eglīte. Pēc dievkalpojuma sarunas pie kafijas galda. Visi miļi aicināti!

GĒTEBORGAS ev. lut. draudzes Aizvesto tautiešu piemiņas dievkalpojums. Aizlūgums par tautas sēru dienu – 14. jūnijā, svētdien, **10. jūnijā**, plkst. 14 Hāgas baznīcā (*Haga kyrka*, *Haga Östergata 30, Gēteborgā*). Dievkalpojuma tēma: Aicinājums uz Dieva valstību. Dienas mude: “*Sirdis celšim, ne rokas uz Dievu debesīs*” (Vdz. 3:41). Dievkalpojumu vadīs mācītājs

Dr. Normunds Kamergrauzis, pie ērģelēm *Peter Wägsjö*. Pēc dievkalpojuma sadraudzība Hāgas draudzes namā. Pie kafijas galda mūsu Baznīcas pārvaldes Zviedrijā revidentes Ineses Gredzenas stāstījums par latviešu dzīvi Stokholmā. Visi sirsnīgi gaidīti!

STOKHOLMAS ev. lut. draudzes ekumēniskais Baltiešu Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums ceturtdien, **14. jūnijā**, plkst. 18 Svētā Jēkaba baznīcā (*St. Jacobs kyrka*, *Västra Trädgårdsgatan 2, Kungsträdgården, Stockholm*). Pieminam visus, kas deportēti, nevainīgos, kas cīnījušies par tautas atbrīvošanu. Praviēša Michas grāmatā teikts: “*Es atkal celšos kājās, un ja es arī mītu tumsā, tad tomēr tas Kungs ir mana gaisma! Viņš mani izvedīs gaismā tā, ka es ar prieku skatīšu Viņa tainību.*”

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Virzburgā, *Deutschhauskirche*, Am Schottenanger 2, sestdien, **26. maijā**, plkst. 13.30 dievkalpojums. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galda

draudzes telpās – kā arvien, arī bērni laipni aicināti.

Bekhofas latv. baznīcā (*Am Beckhof 44, Bielefeld*) **27. maijā** plkst. 14.30 Trisvīnības svētku dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galda draudzes namā.

Minsteres latviešu ev. lut. draudzē, *LCM, Salzmannstr. 152, 48159 Münster*, **27. maijā** plkst. 10.30 dievkalpojums. Kalpos prāvests Klāvs Bērziņš. Pēc dievkalpojuma sarunas pie kafijas galda. Visi miļi gaidīti

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54*, **10. jūnijā** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Libekā, Lorenca baznīcā, **16. jūnijā** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **17. jūnijā** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galda.